

«بەنەم خالق آرامىش»

نام کتاب: دیوان رباعیات ابوسعید ابوالفیر

نام نویسنده: ابوسعید ابوالضیار

تعداد صفحات: ۱۲۲ صفحه

کافیہ پوکل

CaffeineBookly.com

تاریخ انتشار:

دیوان رباعیات ابوسعید ابوالخیر

دیوان رباعیات
ابوسعید ابوالخیر
٠ ٠ ٠ ٠

تبیه و نشر از ایران من

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

وا فریادا ز عشق وا فریادا
کارم بیکی طرفه نگار افتادا
گر داد من شکسته دادا دادا
ور نه من و عشق هر چه بادا بادا

گفتم صنما لاله رخا دلدارا
در خواب نمای چهره باری بارا
گفتا که روی به خواب بی ما وانگه
خواهی که دگر به خواب بینی ما را

در کعبه اگر دل سوی غیرست ترا
طاعت همه فسق و کعبه درست ترا
ور دل به خدا و ساکن میکدهای
می نوش که عاقبت بخیرست ترا

وصل تو کجا و من مهجور کجا
دردانه کجا حوصله مور کجا
هر چند ز سوختن ندارم باکی
پروانه کجا و آتش طور کجا

نا درد رسید چشم خونخوار ترا
خواهم که کشد جان من آزار ترا
با رب که ز چشم زخم دوران هرگز
دردی نرسد نرگس بیمار ترا

گفتنی که منم ماه نشایور سرا
ای ماه نشایور نشایور ترا
آن تو ترا و آن ما نیز ترا
با ما بنگویی که خصومت ز چرا

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

یا رب ز کرم دری برویم بگشا
راهی که درونجات باشد بنما
مستغفیم از هر دو جهان کن به کرم
جز باد تو هر چه هست بر از دل ما

یا رب مکن از لطف پریشان ما را
هر چند که هست جرم و عصیان ما را
ذات تو غنی بوده و ما محتاجیم
محاج بغير خود مگردان ما را

گر بر در دیر می نشانی ما را
گر در ره کعبه میدوانی ما را
ابنها همگی لازمه‌ی هستی ماست
خوش آنکه ز خویش وارهانی ما را

تا چند کشم غصه‌ی هر ناکس را
وز خست خود خاک شوم هر کس را
کارم به دعا جو برنمی‌آید راست
دادم سه طلاق این فلک اطلس را

یا رب به محمد و علی و زهرا
یا رب به حسین و حسن و الاعبا
کر لطف برآر حاجتم در دو سرا
بی منت خلق یا علی الاعلا

ای شیر سرافراز زبردست خدا
ای تیر شهاب ناقب شست خدا
آزادم کن ز دست این بی دستان
دست من و دامن تو ای دست خدا

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

منصور حلاج آن نهنگ در را
کز بندهی تن دانهی جان کرد جدا
روزیکه انا الحق به زیان می‌آورد
منصور کجا بود؟ خدا بود خدا

در دیده بجای خواب آبست مرا
زیرا که بدیدنت شتابست مرا
گویند بخواب تا به خوابش بنمی
ای بیخبران چه جای خوابست مرا

آن رشته که قوت روانست مرا
آرامش جان ناتوانست مرا
بر لب جو کشی جان کشدم از پی آن
بیوند جو با رشته‌ی جانست مرا

برسیدم ارو واسطه‌ی هجران را
گفتا سببی هست بگویم آن را
من چشم توام اگر نمینمی چه عجب
من جان توام کسی نمیند جان را

ای دوست دوا فرست بیماران را
روزی ده جن و انس و هم باران را
ما تشننه لیان وادی حرمانیم
بر کشت امید ما بده باران را

تسبيح ملک را و صفا رضوان را
دوخ بد را بهشت مر نیکان را
دبيا جم را و قصر و خاقان را
جانان ما را و جان ما جانان را

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

هرگاه که بینی دو سه سرگردانرا
عیب ره مردان توان کرد آنرا
تقلید دو سه مقلد بی معنی
بدنام کند ره جوانمردان را

دی شانه زد آن ماه خم گیسو را
بر جهله نهاد زلف عنبر بو را
بوشید بدین حیله رخ نیکورا
تا هر که نه محرم نشناسد او را

بازار بازار هر آنچه هستی بازار
گر کافر و گیر و بتیرستی بازار
این درگه ما درگه نومیدی نیست
صد بار اگر توبه شکستی بازار

ای دلبر ما میباش بی دل بر ما
یک دلبر ما به که دو صد دل بر ما
نه دل بر ما نه دلبر اندر بر ما
یا دل بر ما فرست یا دلبر ما

ای کرده غمت غارت هوش دل ما
درد تو شده خانه فروش دل ما
رمزی که مقدسان ازو محرومند
عشق تو مر او گفت به گوش دل ما

مستغرف نیل معصیت جامه‌ی ما
مجموعه‌ی فعل زشت هنگامه‌ی ما
گویند که روز حشر شب می‌نشود
آنجا نگشاپند مگر نامه‌ی ما

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

مهماں تو خواهم آمدن جانانا
متواریک و ز حاسدان پنهانا
حالی کن این خانه، پس مهماں آ
با ما کس را به خانه در منشانا

من دوش دعا کردم و باد آمینا
تا به شود آن دو چشم بادامینا
از دیده‌ی بدخواه ترا چشم رسید
در دیده‌ی بدخواه تو بادامینا

بر تافت عنان صبوری از جان خراب
شد همچور کاب حلقه چشم از تب و ناب
دیگر جو عنان نبیجم از حکم تو سر
گر دولت پابوس تو بایم جو رکاب

گه میگردم بر آتش هجر کیاب
گه سر گردان بحر غم همچو حباب
القصه چو خار و خس درین دیر خراب
گه بر سر آتشم گهی بر سر آب

کارم همه ناله و خروشست امشب
نی صیر پدیدست و نه هو شست امشب
دوشم خوش بود ساعتی پنداری
کفاره‌ی خوشدلی دوشست امشب

از چرخ فلک گردش یکسان مطلب
وز دور زمانه عدل سلطان مطلب
روزی پنج در جهان خواهی بود
آزار دل هیج مسلمان مطلب

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

بیطاعت حق بھشت و رضوان مطلب
بی خانم دین ملک سلیمان مطلب
گر منزلت هر دو جهان میخواهی
ازار دل هیچ مسلمان مطلب

ای ذات و صفات تو میرا زعیوب
بک نام ز اسماء تو علام غیوب
رحم آر که عمر و طاقتم رفت بیاد
نه نوح بود نام مرا نه ایوب

ای آینه حسن تو در صورت زیب
گرداب هزار کشته‌ی صبر و شکیب
هر آینه‌ای که غیر حسن تو بود
خواند خردش سراب صحرای فرب

تا زلف تو شاه گشت و رخسار تو تخت
افکنید دلم برایر تخت تو رخت
روزی بینی مرا شده کشته‌ی بخت
حلقم شده در حلقه‌ی سیمین تو سخت

تا پای تو رنجه گشت و با درد بساخت
مسکین دل رنجور من از درد گداخت
گویا که ز روز گار دردی دارد
این درد که در پای تو خود را انداخت

مجنون تو کوه را ز صحراء نشناخت
دیوانه‌ی عشق تو سر از با نشناخت
هر کس بتوره یافت ز خود گم گردید
آنکس که ترا شناخت خود را نشناخت

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

آنروز که آتش محبت افروخت
عاشق روش سوز ز معشوق آموخت
از جانب دوست سرزد این سوز و گذار
تا در نگرفت شمع بروانه نسوخت

دیشب که دلم ز تاب هجران میسوخت
اشکم همه در دیده‌ی گریان میسوخت
میسوختم آنچنانکه غیر از دل تو
بر من دل کافر و مسلمان میسوخت

عشق آمد و گرد فتنه بر جانم بیخت
عقلم شد و هوش رفت و دانش بگریخت
زین واقعه هیچ دوست دستم نگرفت
جز دیده که هر چه داشت بر پایم ریخت

عشق آمد و خاک محنتم بر سر ریخت
زان برق بلا به خرم‌نم اخگر ریخت
خون در دل و ریشه‌ی تنم سوخت چنان
کز دیده بجای اشک خاکستر ریخت

میرفتم و خون دل برآهم میریخت
دونخ دورخ شیرر ز آهنگ میریخت
می‌امدر از شوق تو بر گلشن کون
دامن دامن گل از گناهم میریخت

از کفر سر زلف وی ایمان میریخت
وز نوش لبیش چشم‌هی حیوان میریخت
چون گیک خرامنده بصد رعنایی
میرفت وز خاک قدمش جان میریخت

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

از نخل ترش بار جو باران میریخت
وز صفحه‌ی رخ گل بکریان میریخت
از حسرت خاکبای آن تازه نهال
سیلاپ ز جشم آب حیوان میریخت

ایدل جو فراقش رگ جان بگشودت
منمای بکس خرقه‌ی خون الودت
می‌نال چنانکه نشنوند آوازت
می‌سور چنانکه برنباید دودت

آن بار که عهد دوستداری بشکست
میرفت و منش گرفته دامن در دست
می‌گفت دگر باره به خوابم بینی
بنداشت که بعد ازو مرا خوابی هست

از بار گنه شد تن مسکینم بست
با رب چه شود اگر مرا گیری دست
گر در عملم آنجه ترا شاید نیست
اندر کرمت آنجه مرا باید هست

از کعبه رهیست تا به مقصد پیوست
وز جانب میخانه رهی دیگر هست
اما ره میخانه ز آبادانی
راهیست که کاسه می‌رود دست بدست

تبری ز کمانخانه ابروی تو جست
دل برتو وصل را خیالی بر بست
خوشخوشن ز دلم کدشت و میگفت بناز
ما بهلوی چون توبی نخواهیم نشست

دیوان رمایات ابو سید ابو اثیر

چون نیست ز هر چه هست جز باد بدست
چون هست ز هر چه نیست نقصان و شکست
انگار که هر چه هست در عالم نیست
بندار که هر چه نیست در عالم هست

دی طفلك خاک بيز غریال بدست
میزد بدو دست و روی خود را می خست
میگفت به های های کافسوس و دروغ
دانگی بنیافنیم و غریال شکست

کردم توبه، شکستیش روز تھست
چون بشکستم بتوبه ام خواندی چست
القصه زمام توبه ام در کف تنس
بکدم نه شکسته اش گذاري نه درست

گاهی جو ملایکم سر بندگیست
گه چون حیوان به خواب و خور زندگیست
گاهم جو بعایم سر درندگیست
سبحان الله این چه پراکندگیست

آزادی و عشق چون همی نامد راست
بنده شدم و نهادم از یکسو خواست
زین پس چونان که داردم دوست رواست
گفتار و خصومت از میانه برخاست

خیام تنت بخیمه میماند راست
سلطان روحست و منزلش دار بقاست
فراش اجل برای دیگر منزل
از پا فگند خیمه چو سلطان برخاست

دیوان رمایات ابو سید ابوالثیر

عصیان خلائق ارجه صحراء صحراست
در پیش عنایت تو بک برگ گیاست
هر چند گناه ماست کشتنی کشتنی
غم نیست که رحمت تو دریا دریاست

هر چند بطاعت تو عصیان و خطاست
زین غم نکشی که گشتن چرخ بلاست
گر خسته‌ای از کنتر طفان گناه
مندیش که ناخدا این بحر خداست

ما کشته‌ی عشقیم و جهان مسلح ماست
ما بیخور و خوابیم و جهان مطیخ ماست
ما را نبود هوا فردوس از آنک
صدمرتبه بالاتر از آن دوزخ ماست

غم عاشق سینه‌ی بلا ببور ماست
خون در دل آرزو ز جشم ترماسیت
هان غیر، اگر حریف مایی پیش آی
کالماس بجای باده در ساغر ماست

یا رب غم آنجه غیر تو در دل ماست
بردار که بیحاصلی از حاصل ماست
الحمد که چون تو رهنمایی داریم
کز گمشدگانیم که غم منزل ماست

یاد تو شب و روز قرین دل ماست
سودای دلت گوشه نشین دل ماست
از حلقه‌ی بندگیت بیرون نرود
تا نفس حیات در نگین دل ماست

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

گردون کمری ز عمر فرسوده‌ی ماست
دریا اتری ز اشک الوده‌ی ماست
دوزخ شری ز رنج بیهوده‌ی ماست
فردوس دمی ز وقت آسوده‌ی ماست

آن آتش سوزنده که عشقش لقیست
در پیکر کفر و دین جو سوزنده نیست
ایمان دگر و کیش محبت دگرست
بیغمبر عشق نه عجم نه عربست

گویند دل آینه‌ی آین عجیست
دوری رخ شاهدان خودبین عجیست
در آینه روی شاهدان نیست عجب
خود شاهد و خود آینه‌اش این عجیست

از ما همه عجز و نیستی مطلوبست
هستی و توابعش زما منکویست
این اوست پدید گشته در صورت ما
این قدرت و فعل از آن بمامنوسیست

گر سیحه‌ی صد دانه شماری خویست
ور جام می از کف نگذاری خویست
گفتی چه کنم چه تحفه ارم بر دوست
بی درد میا هر آنجه آری خویست

پیوسته ز من کشیده دامن دل نیست
فارغ ز من سوخته خرمن دل نیست
گر عمر وفا کند من از تو دل خویش
فارغتر از آن کنم که از من دل نیست

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

دل کیست که گویم از برای غم نست
یا آنکه حريم تن سرای غم نست
لطفیست که میکند غمت با دل من
ورنه دل تنگ من چه جای غم نست

ای دل غم عشق از برای من و نست
سر بر خط او نه که سرای من و نست
تو چاشنی درد ندانی ورنه
بکدم غم دوست خونهای من و نست

ناکامیم ای دوست ز خودکامی نست
وین سوختگیهای من از خامی نست
مگذار که در عشق تو رسوا گردم
رسوابی من باعث بدنامی نست

ای حیدر شهسوار وقت مددست
ای زیده‌ی هشت و چار وقت مددست
من عاجزم از جهان و دشمن بسیار
ای صاحب دوالفقار وقت مددست

اسرار ملک بین که بقول افتدست
وان سکه‌ی زر بین که ببول افتدست
وان دست برافشاندن مردان زد و کون
اکنون بترانه‌ی کچول افتدست

عشقم که بهر رگم غمی پیوندست
دردم که دلم بدرد حاجمندست
صیرم که بکام پنجه‌ی شیرم هست
شکرم که مدام خواهشم خرسندهست

www.orderbypoxy.com

www.iranEman.com

www.Fehrest.com

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

نقاش رخت ز طعنها آسودست
کز هر چه تمامتر بود نمودست
رخسار و لبیت چنانکه باید بودست
گویی که کسی بربزو فرمودست

در عالم اگر فلک اگر ماه و خورست
از پاده‌ی مستی تو پیمانه خورست
فارغ زجهانی و جهان غیر تو نیست
بیرون زمکانی و مکان از تو پرست

پی در گاوست و گاو در کفسارست
ماهی سریشمین بدریا پارست
بز در کمرست و توز در بلغارست
زه کردن این کمان بسی دشوارست

ای برهمن آن عذر چون لاله پرست
رخسار نگار چارده ساله پرست
گر چشم خدای بین نداری باری
خورشید پرست شو نه گوساله پرست

آلوده‌ی دنیا جگرش ریش ترست
آسوده‌ترست هر که درویش ترست
هر خر که برو زنگی و زنجیری هست
چون به نگری بار برو بیش ترست

با رب سبب حیات حیوان بفرست
وز خون کرم نعمت الوان بفرست
از بهر لب تشنیه طفلان نیات
از سینه‌ی ابر شیر باران بفرست

www.orderbypoxy.com

www.iranEman.com

www.Fehrest.com

دیوان ریمایت ابو سید ابو ظہبی

با رب تو زمانه را دلیلی بفرست
نمرودانرا پشه جو پیلی بفرست
فرعون صفتان همه زبردست شدند
موسى و عصا و رود نیلی بفرست

ای خالق خلق رهنمایی بفرست
بر بندھی بی نوا نوابی بفرست
کار من بیچاره گره در گرهست
رحمی بکن و گره گشایی بفرست

ما را بجز این جهان جهانی دگرست
جز دورخ و فردوس مکانی دگرست
فلاشی و عاشقیش سرمایه‌ی ماست
قولی و زاهدی از آنی دگرست

سرمایه‌ی عمر آدمی یک نفسیست
آن یک نفس از برای یک همنفسیست
با همنفسی گر نفسی بنشینی
مجموع حیوت عمر آن یک نفسیست

گفتی که فلاں ز باد ما خاموشیست
از باده‌ی عشق دیگری مدهوشیست
شرمت بادا هنوز خاک در تو
از گرمی خون دل من در جوشیست

راه تو بهر روش که بیند خوشیست
وصل تو بهر جهت که جویند خوشیست
روی تو بهر دیده که بینند نکوست
نام تو بهر زبان که گویند خوشیست

www.orderbiproxy.com

www.iranEman.com

www.Fehrest.com

دیوان رمایات ابو سید ابو اثیر

دل رفت بر کسیکه سیماش خوشتست
غم خوش نبود ولیک غمهاش خوشتست
جان میطلبند نمیدهم روزی چند
در جان سخنی نیست، تقاضاش خوشتست

دل بر سر عهد استوار خویشتست
جان در غم تو بر سر کار خویشتست
از دل هوس هر دو جهانم بر خاست
الا غم تو که برقرار خویشتست

بر شکل بنان رهزن عشاق حقست
لا بل که عیان در همه آفاق حقست
چیزیکه بود ز روی تقلید جهان
والله که همان بوجه اطلاق حقست

گریم رعم تو رار و گویی زرقست
چون زرق بود که دیده در خون غرقست
تو پنداری که هر دلی چون دل تست
نی نی صنما میان دلها فرقست

گنجم جو گهر در دل گنجینه شکست
رازم همه در سینه‌ی بی کینه شکست
هر شعله‌ی ارزو که از جان برخاست
چون پاره‌ی آبگینه در سینه شکست

آنشب که مر از وصلت ای مه رنگست
بالای شبم کوته و پهنا تنگست
و آنشب که ترا با من مسکین جنگست
شب کور و خروس گنك و بروین لنگست

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

دور از تو فضای دهه بر من تنگست
دارم دلکی که زیر صد من سنگست
عمریست که مدتیش زمانرا عارست
جانبیست که بردنش اجلرا تنگست

نردیست جهان که بردنش باختنست
نرادی او بنقش کم ساختنست
دنیا بمثل جو کعبین نردست
برداشتنش برای انداختنست

آوار در آمد بنگر بار منست
من خود دانم کرا غم کار منست
سیصد گل سرخ برخ بار منست
خیزم بجیم که گل چدن کار منست

تا مهر ابتراب دمساز منست
حیدر بجهان همدم و هماراز منست
این هر دو جگر گوشه دو بالند مرا
مشکن بالم که وقت پرواز منست

عشق تو بلای دل درویش منست
بیگانه نمی‌شود مگر خویش منست
خواهم سفری کنم ز غم بگریزم
منزل منزل غم تو در پیش منست

از گل طبیقی نهاده کین روی منست
وز شب گرهی فگنده کین موی منست
صد نافه بیاد داده کین بوی منست
و آتش بجهان در زده کین خوی منست

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

در دیگه ز من جان بستاند اینست
عشقی که کسش چاره نداند اینست
چشمی که همیشه خون فشاند اینست
آن شب که به روزم نرساند اینست

آنرا که فنا شیوه و فقر آینست
نه کشف یقین نه معرفت نه دینست
رفت او زمیان همین خدا ماند خدا
الفقر اذا تم هو الله اینست

دنیا بمثل جو کوره‌ی زرینست
گه آب درو تلخ و گهی شیرینست
تو غره مشو که عمر من چندینست
کین اسب عمل مدام زیر زینست

ای دوست ای دوست ای دوست
جور تو از آنکشم که روی تو نکوست
مردم گویند بهشت خواهی با دوست
ای بیخبران بهشت با دوست نکوست

ایزد که جهان به قیصه‌ی قدرت اوست
دادست ترا دو چیز کان هر دو نکوست
هم سیرت آنکه دوست داری کس را
هم صورت آنکه کس ترا دارد دوست

چشمی دارم همه بر از دیدن دوست
با دیده مرا خوشیست چون دوست دروست
از دیده و دوست فرق کردن نتوان
با اوست درون دیده با دیده خود اوست

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

دنیا به جوی وفا ندارد ای دوست
هر لحظه هزار مغز سرگشته‌ی اوست
میدان که خدای دشمنش میدارد
گر دشمن حق نهای چرا داری دوست

شب آمد و باز رفتم اندر غم دوست
هم بر سر گریه‌ای که چشمم را خوست
از خون دلم هر مژه‌ای بنداری
سیخیست که پاره‌ی جگر بر سر اوست

عشق آمد و شد چو خونم اندر رگ و بوست
تا کرد مرا تهی و بر کرد ز دوست
احراض وجودم همگی دوست گرفت
نامیست ز من بر من و باقی همه اوست

غاری بره شهادت اندر تک و بوست
غافل که شهید عشق فاصلتر ازوست
فردای قیامت این بدان کی ماند
کان کشته‌ی دشمنست و این کشته‌ی دوست

هر چند که آدمی ملک سیرت و خوست
بد گر نبود به دشمن خود نیکوست
دیوانه دل کسیست کین عادت اوست
کو دشمن جان خوبیش میدارد دوست

عنبر زلفی که ماه در چنبر اوست
شیرین سخنی که شهد در شکر اوست
زان چندان بار نامه کاندر سر اوست
فرمانده روزگار فرمانبر اوست

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

عقرب سر زلف یار و مه پیکر اوست
با این همه کبر و ناز کاندر سر اوست
شیرین دهنی و شهد در شکر اوست
فرمانده روزگار فرمانبر اوست

آن مه که وفا و حسن سرمایه‌ی اوست
اوج فلک حسن کمین بایه‌ی اوست
خورشید رخش نگر و گر نتوانی
آن زلف سیه نگر که همسایه‌ی اوست

زان میخوردم که روح بیمانه‌ی اوست
زان مست شدم که عقل دیوانه‌ی اوست
دودی به من آمد آتشی با من زد
زان شمع که آفتاب بروانه‌ی اوست

ما دل به غم تو بسته داریم ای دوست
درد تو بجان خسته داریم ای دوست
گفتی که به دلشکستگان نزدیکم
ما نیز دل شکسته داریم ای دوست

بر ما در وصل بسته میدارد دوست
دل را به فراق خسته میدارد دوست
من بعد من و شکستگی در دوست
جون دوست دل شکسته میدارد دوست

ای خواجه ترا غم جمال ماهست
اندیشه‌ی باغ و راغ و خرم گاهست
ما سوختگان عالم تجربیدیم
ما را غم لا اله الا اللهست

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

عارف که ز سر معرفت آگاهست
بیخود ز خودست و با خدا همراهست
نفی خود و اثبات وجود حق کن
این معنی لا اله الا الله

در کار کس از قرار ممکن است هست
وین بار که در کثار ممکن است هست
هر چیزی که بهیج کار ممکن نباشد
وصلی که چو جان بکار ممکن است هست

تا در نرسد وعده‌ی هر کار که هست
سودی ندهد باری هر بار که هست
تا زحمت سرمای رزمستان نکشد
بر گل نشود دامن هر خار که هست

با دل گفتم که ای دل احوال تو چیست
دل دیده برا آب کرد و بسیار گریست
گفتا که چگونه باشد احوال کسی
کو را بمراد دیگری باید زیست

پرسید ز من کسیکه معشوق تو کیست
گفتم که فلان کسیست مقصود تو چیست
بنشست و به هایهای بر من بگریست
کر دست چنان کسی تو جون خواهی زیست

جسمم همه اشک گشت و چشمم بگریست
در عشق تو بی جسم همی باید زیست
از من اتری نماند این عشق ر چیست
چون من همه معشوق شدم عاشق کیست

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

دیوان رمایات ابو سید ابوالثیر

دیروز که چشم تو بمن در نگریست
خلفی بهزار دیده بر من بگریست
هر روز هزار بار در عشق تو ام
میباید مرد و باز میباید زیست

عاشق تواند که دمی بی غم زیست
بی بار و دیار اگر بود خود غم نیست
خوش آنکه بیک کرشمه جان کرد تنار
هجران و وصال را ندانست که چیست

گر مرده بوم بر آمده سالی بیست
جه بنداری که گورم از عشق تهیست
گر دست بخاک بر نهی کین جا کیست
اوar آبد که حال معشوقم چیست

می‌گفتم بار و می‌نداشتم کیست
می‌گفتم عشق و می‌نداشتم چیست
گر بار ایست چون نوان بی او بود
ور عشق ایست چون نوان بی او زیست

ای دل همه خون شوی شکیابی چیست
وی جان بدرا اینهمه رعنایی چیست
ای دیده چه مردمیست شرمت بادا
نادیده به حال دوست بینایی چیست

اندر همه دشت خاوران گر خاریست
آغشته به خون عاشق افگاریست
هر جا که پریخت و گل رخساریست
ما را همه در خورست مشکل کاریست

دیوان رمایات ابو سید ابوالثیر

در بحر بقین که در تحقیق بسیست
گرداب درو جو دام و کشتنی نفسیست
هر گوش صد حلقه‌ی چشمیست بر آب
هر موج اشاره‌ای ز ابروی کسیست

رنج مردم ز بیشی و از بیشیست
امن و راحت به ذلت و درویشیست
بگرین تنگ دستی از این عالم
گر با خرد و بدانتشت هم خویشیست

ما عاشق و عهد جان ما مشتاقیست
ما بایم به درد عشق تا جان باقیست
غم نقل و ندیم درد و مطرپ ناله
می خون حگر مردم چشمهم ساقیست

جون حاصل عمر تو فربیی و دمیست
زو داد مکن گرت به هر دم ستمیست
مغروف مشو بخود که اصل من و تو
گردی و شراری و نسیه‌ی و نمیست

دایم نه لوای عشرت افراشتنیست
پیوسته نه تخم خرمی کاشتنیست
این داشتنیها همه بگذاشتنیست
جز روشنی رو که نگه داشتنیست

دردا که درین سوز و گذازم کس نیست
همراه درین راه درازم کس نیست
در قصر دلم جواهر راز بسیست
اما چه کنم محروم رازم کس نیست

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

دیوان رمایات ابو سید ابوالثیر

در سینه کسی که راز بنهانش نیست
چون زنده نماید او ولی جانش نیست
رو درد طلب که علت بی دردیست
دردیست که هیچگونه درمانش نیست

در کشور عشق حای آسایش نیست
آنچا همه کاهشیست افزایش نیست
بی درد و الم توقع درمان نیست
بی حرم و گنه امید بخسايش نیست

افسوس که کس با خبر از دردم نیست
آگاه رحال چهره‌ی زردم نیست
ای دوست برای دوستها که مراست
دریاب که تا درنگری گردم نیست

گفتار نکو دارم و کردام نیست
از گفت نکوی بی عمل عارم نیست
دشوار بود کردن و گفتن آسان
آسان بسیار و هیچ دشوارم نیست

هرگز المی چو فرقت جانان نیست
دردی بتر از واقعه‌ی هجران نیست
گر ترک وداع کرده‌ام معدوم
تو جان منی وداع جان آسان نیست

گر کار تو نیکست به تدبیر تو نیست
ور نیز بدست هم ز تقصیر تو نیست
تسليم و رضا پیشه کن و شاد بزی
چون نیک و بد جهان به تقدیر تو نیست

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

از درد نشان مده که در جان تو نیست
بگذر ز ولایتکه آن زان تو نیست
از بی خردی بود که با جوهریان
لاف از کهربی زنی که در کان تو نیست

در هجرانم قرار میباید و نیست
آسایش جان زار میباید و نیست
سرماهی روزگار میباید و نیست
بعنی که وصال یار میباید و نیست

جانا به زمین خاوران خاری نیست
کش با من و روزگار من کاری نیست
با لطف و نوارش حمال تو مرا
دردادن صد هزار جان عاری نیست

اندر همه دشت خاوران سنگی نیست
کش با من و روزگار من جنگی نیست
با لطف و نوارش وصال تو مرا
دردادن صد هزار جان ننگی نیست

سر تا سر دشت خاوران سنگی نیست
کز خون دل و دیده برو رنگی نیست
در هیچ زمین و هیچ فرسنگی نیست
کز دست غمث نشسته دلتگی نیست

کبریست درین وهم که پنهانی نیست
برداشتن سرم به آسانی نیست
ایمانش هزار دفعه تلقین کردم
این کافر را سر مسلمانی نیست

دیوان رمایات ابو سید ابوالثیر

ای دیده نظر کن اگر بیناییست
در کار جهان که سر به سر سوداییست
در گوشی خلوت و فناعت بنشین
تنها خو کن که عافت تنهاییست

سیمایی شد هوا و زنگاری دشت
ای دوست بنا و بگذر از هرجه گذشت
گر میل وفا داری اینک دل و جان
ور رای جفا داری اینک سر و تشت

آنرا که قضا ر خیل عشق توشت
آزاد ر مسجدست و فارغ ر کنیست
دیوانه عشق را چه هجران جه وصال
از خویش گذشته را چه دوزخ چه بهشت

هان تا تو بندی به مراعاتش پشت
کو با گل نرم پرورد خار درشت
هان تا نشوی غره به دریای کرم
کو بر لب بحر نشنیه بسیار بکشت

از اهل زمانه عار میباید داشت
وز صحبتیان کار میباید داشت
از پیش کسی کار کسی نگشاید
امید به کردگار میباید داشت

افسوس که ایام جوانی بگذشت
دوران نشاط و کامرانی بگذشت
تشنه بکار جوی چندان خفتم
کر جوی من آب زندگانی بگذشت

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

روزمر به غم جهان فرسوده گذشت
شب در هوس بوده و نابوده گذشت
عمری که ازو دمی جهانی ارزد
القصه به فکرهای بیهوده گذشت

سر سخن دوست نمی‌بارم گفت
در بست گرانبها نمی‌بارم سفت
ترسم که به خواب در بگویم بکسی
شیهاست کرین بیم نمی‌بارم خفت

دل گر جه درین بادیه بسیار شتافت
یک موی ندانست و بسی موی شکافت
گرجه ز دلم هزار خورشید بتافت
آخر به کمال ذره‌ای راه نیافت

آسان آسان ر خود امان نتوان یافت
وین شربت شوق رایگان نتوان یافت
زان می که عزیز جان مشناقانست
یک جرعه به صد هزار جان نتوان یافت

از باد صبا دلم چو بوی تو گرفت
بگذاشت مرا و جستجوی تو گرفت
اکنون ز منش هیچ نمی‌اید یاد
بوی تو گرفته بود خوی تو گرفت

دل عادت و خوی جنگجوي تو گرفت
جان گوهر همت سر کوی تو گرفت
گفتم به خط تو جانب ما را گیر
آن هم طرف روی نکوی تو گرفت

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

آنی که ز جانم آرزوی تو نرفت
از دل هوس روی نکوی تو نرفت
از کوی تو هر که رفت دل را بگذاشت
کس با دل خویشتن ز کوی تو نرفت

آن دل که تو دیده‌ای رغم خون شد و رفت
وز دیده‌ی خون گرفته ببرون شد و رفت
روزی به هواکی عشق سیری می‌کرد
لیلی صفتی بدید و مجنون شد و رفت

بار آمد و گفت خسته میدار دلت
ذایم به امید بسته می‌دار دلت
ما را به شکستگان نظرها باشد
ما را خواهی شکسته میدار دلت

علمی نه که از زمرة‌ی انسان نهمت
جودی نه که از اصل کریمان نهمت
نه علم و عمل نه فضل و احسان و ادب
یا رب بکدام نره در خوان نهمت

صد شکر که گلشن صفا گشت تنت
صحت گل عشق ریخت در پیرهشت
تب را به غلط در تنت افتد گدار
آن تب عرقی شد و چکید از بدن ت

دی زلف عیبر بیز عنبر سایت
از طرف بناآکوش سمن سیمایت
در پای تو افتاد و بزاری می‌گفت
سر تا پایم فدای سر تا پایت

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

ای قبله‌ی هر که مقبل آمد کویت
روی دل مقبلان عالم سویت
امروز کسی کز تو بگرداند روی
فردا بکدام روی بیند رویت

ای مقصد خورشید پرستان رویت
محراب جهانیان خم ابرویت
سرماهی عیش تنگ دستان دهنت
سررشه‌ی دلهای پریشان موبت

زنار پرست زلف عنبر بوبت
محراب نشین گوشی ابرویت
یا رب توجه کهنه‌ای که باشد شب و روز
روی دل کافر و مسلمان سویت

ای در تو عیانها و نهانها همه هیج
پندار یقین‌ها و گمانها همه هیج
از ذات نو مطلقاً نشان نتوان داد
کانجا که توبی بود نشانها همه هیج

ای با رخت انوار مه و خور همه هیج
با لعل تو سلسیبل و کوتیر همه هیج
بودم همه بین، چو تبیین شد چشمم
دیدم که همه توبی و دیگر همه هیج

گفتم چشمت گفت که بر مست میج
گفتم دهنت گفت منه دل بر هیج
گفتم زلفت گفت پراکنده مکوی
باز آوردی حکایتی پیجا پیج

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

حمدالک رب نجني منك فلاخ
شكرا لك في كل مساء و صباح
من عندك فتح كل باب ربى
افتح لي ابواب فتوح و فتاح

رخسارهات تازه گل گلشن روح
نارک بود آن قدر که هر شام و صبح
نزدیک به دیده گر خجالش گزد
از سایه‌ی خار دیده گردد محروم

گر درد کند پای تو ای حور نزاد
از درد بدان که هر گرت درد ماد
آن دردمست بر منش رحم آید
از بهر شفاعتم بیای تو فناد

در سلسله‌ی عشق تو جان خواهم داد
در عشق تو ترک خانمان خواهم داد
روزی که ترا ببینم ای عمر عربز
آن روز یقین بدان که جان خواهم داد

هر راحت و لذتی که خلاق نهاد
از بهر مجردان آفاق نهاد
هر کس که زطاق منقلب گشت بجفت
آسایش خویش بر دو بر طاق نهاد

در وصل زاندیشه‌ی دوری فریاد
در هجر زدرد ناصبوری فریاد
افسوس ز محرومی دوری افسوس
فریاد زدرد ناصبوری فریاد

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

با کوی تو هر کرا سر و کار افتاد
از مسجد و دیر و کعبه بیزار افتاد
گر زلف تو در کعبه فشاند دامن
اسلام بدست و پای زنار افتاد

گر عشق دل مرا خردبار افتاد
کاری بکنم که برده از کار افتاد
سجاده‌ی پرهیز چنان افشارم
کر هر تاری هزار زنار افتاد

با علم اگر عمل برابر گردد
کام دو جهان ترا میسر گردد
مغروف مشو به خود که خواندی ورقی
زان روز حذر کن که ورق بر گردد

آن را که حدیث عشق در دل گردد
باید که زنیع عشق بسمل گردد
در حاک تیان تیان رخ آغشته به خون
برخیرد و گرد سر قائل گردد

ما را نبود دلی که خرم گردد
خود بر سر کوی ما طرب کم گردد
هر شادی عالم که بما روی نهد
چون بر سر کوی ما رسد غم گردد

دل از نظر تو جاودانی گردد
غم با الم تو شادمانی گردد
گر باد به دوزخ برد از کوی تو خای
آتش همه آب زندگانی گردد

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

ای صافی دعوی ترا معنی درد
فردا به قیامت این عمل خواهی برد
شرمت باادا اگر جنین خواهی زیست
ننگت باادا اگر جنان خواهی مرد

دردا که درین زمانه‌ی پر غم و درد
غینا که درین دایره‌ی غم برورد
هر روز فراق دوستی باید دید
هر لحظه وداع همدمنی باید کرد

فردا که به محشر اندر آید زن و مرد
وز بیم حساب رویها گردد زرد
من حسین ترا به کف نهم بیش روم
گویم که حساب من ازین باید کرد

دل صافی کن که حق به دل می‌نگرد
دلهای پراکنده به یک جو نخرد
زاهد که کند صاف دل از بهر خدا
گویی ز همه مردم عالم ببرد

گویند که محتسب گمانی ببرد
وین برده‌ی تو پیش جهانی بدرد
گویم که ازین شراب اگر محتسبست
درباید قطره‌ای به جانی بخرد

من زنده و کس بر آستانت گند
یا مرغ بگرد سر کوت ببرد
خار گورم شکسته در چشم کسی
کو از پس مرگ من برویت نگرد

دیوان رمایات ابو سید ابوالثیر

از چهره‌ی عاشقانه‌ام زر بارد
وز جشم ترم همیشه آذر بارد
در آتش عشق تو جنان بنشینم
کز ابر محبتم سمندر بارد

از دفتر عشق هر که فردی دارد
اشک گلگون و چهر زردی دارد
بر گرد سری شود که شوریست درو
قریان دلی رود که دردی دارد

طالع سر عاقیت فروشی دارد
همت هوس بلاس پوشی دارد
حابی که به یک سال بخشدند دو کون
استغنایم سر خموشی دارد

دل وقت سماع بوی دلدار برد
ما را به سرایرده‌ی اسرار برد
این زمزمه‌ی مرکب مر روح نراست
بردارد و خوش به عالم یار برد

گل از تو چراغ حسن در گلشن برد
وز روی تو آبینه دل روشن برد
هر خانه که شمع رخت افروخت درو
خورشید جو ذره نور از روزن برد

شادم بدمنی کز آرزویت گذرد
خشیدل بحدیشی که ز روت گذرد
نازم بدو چشمی که به سویت نگرد
بوسم کف پایی که به کوبت گذرد

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

گر پنهان کرد عیب و گر پیدا کرد
منت دارم ازو که بس برحا کرد
تاج سر من خاک سر بای کسیست
کو جشم مرا به عیب من بینا کرد

گفتار دراز مختصر باید کرد
وز بار بدآموز حذر باید کرد
در راه نگار کشته باید گشتن
و آنگاه نگار را خبر باید کرد

دردا که همه روی به ره باید کرد
وین مفرش عاشقی دو ته باید کرد
بر طاعت و خبر خود نباید نگریست
در رحمت و فضل او نگه باید کرد

قدت قدم زیار محنت خم کرد
چشمت چشمم چو جشمهها بر نم کرد
حالت حالم چو روز من تیره نمود
رلفت کارم پوتار خود در هم کرد

من بی تو دمی قرار نتوانم کرد
احسان ترا شمار نتوانم کرد
گر بر تن من زفاف شود هر موبی
یک شکر تو از هزار نتوانم کرد

از واقعه‌ای ترا خبر خواهم کرد
و آنرا به دو حرف مختصر خواهم کرد
با عشق تو در خاک نهان خواهم شد
با مهر تو سر ز خاک بر خواهم کرد

دیوان رمایات ابو سید ابوالثیر

خرم دل آنکه از ستم آه نکرد
کس را ز درون خوش آگاه نکرد
جون شمع ز سوز دل سرایا بگداخت
وز دامن شعله دست کوتاه نکرد

آن دشمن دوست بود دیدی که چه کرد
یا اینکه بغور او رسیدی که چه کرد
میگفت همان کنم که خواهد دل تو
دیدی که چه میگفت و شنیدی که چه کرد

جمعیت خلق را رها خواهی کرد
یعنی ز همه روی بما خواهی کرد
بیوند به دیگران ندامت دارد
محکم مکن این رشته که واخواهی کرد

عاشق چو شوی تیغ به سر باید خورد
زهربی که رسد همچو شکر باید خورد
هر چند ترا بر جنگر آیی نبود
دریا دریا خون جنگر باید خورد

عارف بجنین روز کناری گیرد
یا دامن کوه و لاله زاری گیرد
از گوشه‌ی میخانه پناهی طلبید
تا عالم شوریده قراری گیرد

من صرفه برم که بر صفحه اعدا زد
مشتی خاک لطمه بر دریا زد
ما تیغ بر هنر ایم در دست قضا
شد کشته هر آنکه خوبش را بر ما زد

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

حورا به نظاره‌ی نگارم صف زد
رضوان بعجب بماند و کف بر کف زد
آن حال سیه بر آن رخ مطرف زد
ابدا زیبم چنگ در مصحف زد

گر غره به عمری به تیپ برخورد
وین روز جوانی به شبی برخورد
ببداد مکن که مردم آزاری تو
در زیر لی به یا ریپ برخورد

خواهی که ترا دولت ابرار رسد
میسند که از تو بر کس ایار رسد
از هرگ میندیش و غم رزق محور
کین هر دو بوقت خوبیش ناجار رسد

این گیدی گیر از کجا پیدا شد
این صورت قبر از کجا پیدا شد
خورشید مرا ز دیده‌ام پنهان کرد
این لکه‌ی ابر از کجا پیدا شد

انواع خطای گر چه خدا می‌بخشد
هر اسم عطیه‌ای جدا می‌بخشد
در هر آنی حقیقت عالم را
یک اسم فنا یکی بقا می‌بخشد

دلخسته و سینه چاک می‌باید شد
وز هستی خوش پاک می‌باید شد
آن به که به خود پاک شویم اول کار
جون آخر کار خاک می‌باید شد

دیوان رمایات ابو سید ابوالثیر

از شبینم عشق خاک آدم گل شد
شوری برخاست فتنه‌ای حاصل شد
سر نشتر عشق بر رگ روح زدند
یک قطره‌ی خون چکید و نامش دل شد

تا ولوله‌ی عشق تو در گوشم شد
عقل و خرد و هوش فراموشم شد
تا یک ورق از عشق تو از بر کردم
سیصد ورق از علم فراموشم شد

از لطف تو هیچ بنده نومید نشد
مقبول تو جز مقبل حاوید نشد
مهرت بکدام ذره بیوست دمی
کان ذره به از هزار خورشید نشد

صوفی به سماع دست از آن افشارند
نا آتش دل به حیلتنی بنشاند
عاقل داند که دایه گهواره‌ی طفل
از بهر سکون طفل می‌جنیاند

کی حال فتاده هر زه گردی داند
بی درد کجا لدت دردی داند
نامرد به چیزی نخرد مردان را
مردی باید که قدر مردی داند

اسرار وجود خام و نایخته بماند
و آن گوهر بس شریف ناسفته بماند
هر کس به دلیل عقل چیزی گفتند
آن نکته که اصل بود ناگفته بماند

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

این عمر به ابر نویهاران ماند
این دیده به سیل کوهساران ماند
ای دوست چنان بزی که بعد از مردن
انگشت گزیدنی به یاران ماند

جرح و مه و مهر در تمثای تواند
جان و دل و دیده در تمثای تواند
ارواح مقدسان علوی شب و روز
ابحد خوانان لوح سودای تواند

آنها که ز معیود خبر یافته‌اند
از حمله‌ی کابینات سر یافته‌اند
دریوره همه کنند مردان ر نظر
مردان همه از قرب نظر یافته‌اند

زان پیش که طاق چرخ اعلا زده‌اند
وین بارگه سپهر مینا زده‌اند
ما در عدم آباد از خوش خفته
بی ما رقم عشق تو بر ما زده‌اند

آن روز که نور بر ثریا بستند
وین منطقه بر میان جورا بستند
در کنم عدم بسان آتش بر شمع
عشقت به هزار رشته بر ما بستند

آنروز که نقش کوه و هامون بستند
ترکیب سهی قدان موزون بستند
با بسته به زنجیر جنون من بودم
مردم سخنی به پاک مجنون بستند

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

قومی ز خیال در غرور افتدند
و ندر طلب حور و قصور افتدند
 القومی متشکلند و قومی به یقین
از کوی تو دور دور دور افتدند

در تکه قلندران جو بنگم دادند
در کاسه بجای لوت سنگم دادند
گفتم رجه روی خاست این خواری ما
رسشم بگرفتند و به چنگم دادند

هوشم نه موافقان و خوبشان برند
این کج کلهان مو پریشان برند
گویند جرا تو دل بدیشان دادی
والله که من ندادم ایشان برند

در دیر شدم ماحضری آوردند
بعنی ز شراب ساغری آوردند
کیفیت او مرا ز خود بیخود کرد
برندنده مرا و دیگری آوردند

سیزی بهشت و نوبهار از تو برند
آنجا که به خلد یادگار از تو برند
در چینستان نقش و نگار از تو برند
ایران همه فال روزگار از تو برند

مردان خدا ز خاکدان دگرند
مرغان هوا ز آشیان دگرند
منگر تو ازین چشم بدیشان کایشان
فارغ ز دو کون و در مکان دگرند

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

پارم همه نیش بر سر نیش زند
گویم که مزن ستیزه را بیش زند
جون در دل من مقام دارد شب و روز
میترسم از آنکه نیش بر خوش زند

آن کس که به کوه ظلم خرگاه زند
خدود را به دم آه سحرگاه زند
ای راهزن از دور مكافات بترس
راهی که زنی ترا همان راه زند

خوبان همه صید صحیح خیزان باشند
در بند دعای اشک ریزان باشند
تا تو سگ نفس را به فرمان باشی
آهو چشمان ز تو گریزان باشند

در مدرسه اسباب عمل می بخشنند
در میکده لذت اول می بخشنند
آنچا که بنای خانه‌ی رندانست
سرمایه‌ی ایمان به سبل می بخشنند

عاشق همه دم فکر غم دوست کند
معشووق کرشمه‌ای که نیکوست کند
ما جرم و گنه کبیم و او لطف و کرم
هر کس چیزی که لایق اوست کند

نفاس اگر ز موی برگار کند
نقش دهن تنگ تو دشوار کند
آن تنگی و نازکی که دارد دهنت
ترسم که نفس لب تو افگار کند

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

با شیر و بلنگ هر که آمیز کند
از تیر دعای فقر پرهیز کند
آه دل درویش به سوهان ماند
گر خود نبرد برنده را تیر کند

نی دیده بود که جستجویش نکند
نی کام و زیان که گفتگویش نکند
هر دل که درو بیو و قابی نبود
گر بیش سگ افگنند بوبیش نکند

در جنگ غم تو دل سروودی نکند
بیش تو فغان و ناله سودی نکند
نالم به نالهای که آگه نشوی
سوریم به آتشی که دودی نکند

خواهی که خدا کار نکو با تو کند
ارواح ملایک همه رو با تو کند
یا هر چه رضای او در آنسیت بکن
یا راضی شو هر آنچه او با تو کند

زان خوبتری که کس خیال تو کند
یا همچو منی فکر وصال تو کند
شاید که به آفرینش خود نازد
ایزد که تماشای جمال تو کند

عاشق که نواضع ننماید چه کند
شیها که به کوی تو نماید چه کند
گر بوسه دهد زلف ترا رنجه منشو
دیوانه که رنجیر نخاید چه کند

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

دل گر ره عشق او نبود چه کند
جان دولت وصل او نجوبید چه کند
آن لحظه که بر آینه تابد خورشید
آینه انا الشمس نگوید چه کند

ای باد ! به خاک مصطفایت سوگند
باران ! به علی مرتضایت سوگند
افناده به گریه خلق، بس کن بس کن
دریا ! به شهید کربلایت سوگند

درویشانند هر چه هست ایشانند
در صفحه‌ی بار در صف بیشانند
خواهی که مس وجود زر گردانی
با ایشان باش کیمیا ایشانند

گر عدل کنی بر جهات خوانند
ور ظلم کنی سگ عوات خوانند
چشم خردت باز کن و نیک بین
تا زین دو کدام به که آنت خوانند

گه زاهد تسبیح به دستم خوانند
که رندو خرابانی و مستم خوانند
ای وای به روزگار مستوری من
گر زانکه مرا چنانکه هستم خوانند

شب خیز که عاشقان به شب راز کنند
گرد در و بام دوست برواز کنند
هر جا که دری بود به شب برینند
الا در عاشقان که شب باز کنند

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

مردان رهش میل به هستی نکنند
خودبینی و خوبیشتن پرستی نکنند
آنچه که مجردان حق می نوشند
خم خانه تهی کنند و مستی نکنند

خلقان تو ای جلال گوناگونند
گاهی جو الف راست گهی جون نونند
در حضرت اجلال چنان مجنونند
کز خاطر و فهم آدمی بیرونند

مردان تو دل به مهر گردون ننهند
لب بر لب این کاسه‌ی پر خون ننهند
در دایره‌ی اهل وفا جون برگار
گر سر ننهند پای بیرون ننهند

دشمن چو به ما درنگرد بد بیند
عیبی که بر ماست یکی صد بیند
ما آینه‌ایم، هر که در ما نگرد
هر نیک و بدی که بیند او خود بیند

کامل ز یکی هنر ده و صد بیند
ناقص همه جا معایب خود بیند
خلق آینه‌ی چشم و دل یکدگرند
در آینه نیک نیک و بد بد بیند

در عشق تو گاه بت پرستم گویند
گه رند و خراباتی و مستم گویند
اینها همه از بهر شکستم گویند
من شاد به اینکه هر جه هستم گویند

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

آنروز که بندۀ آوریدی به وجود
میدانستی که بندۀ چون خواهد بود
با رب تو گناه بندۀ بر بندۀ مگیر
کین بندۀ همین کند که تقدیر تو بود

اول رخ خود به ما نبایست نمود
تا آتش ما جای دگر گردد دود
اکنون که نمودی و ریودی دل ما
ناچار ترا دلیر ما باید بود

اول که مرا عشق نگارم بربود
همسایه‌ی من ز ناله‌ی من نفند
واکنون کم شد ناله جو دردم بفروع
آتش چو همه گرفت کم گردد دود

چندانکه به کوی سلمه تارست و بود
چندانکه درخت میوه دارست و مرود
چندانکه ستاره است بر جرخ کبود
از ما به بر دوست سلامست و درود

رفتم به کلیسیا ترسا و بهواد
دیدم همه با یاد تو در گفت و شنود
با یاد وصال تو به بیتخاره شدم
تسییح بنان زمزمه ذکر تو بود

ز اول ره عشق تو مرا سهل نمود
بنداشت رسد به منزل وصل تو زود
گامی دو سه رفت و راه را دریا دید
چون پای درون نهاد موحش بربود

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

فردا که زوال شیش جهت خواهد بود
قدر تو به قدر معرفت خواهد بود
در حسن صفت کوش که در روز حزا
حشر تو به صورت صفت خواهد بود

گر ملک تو شام و گر یمن خواهد بود
وز سر حد چین تا به ختن خواهد بود
روزی که ازین سرا کنی عزم سفر
همراه تو هفت گز کفن خواهد بود

گویند به حشر گفته‌گو خواهد بود
وان بار عزیز تندخو خواهد بود
از خبر محض حر نکویی ناید
خوش باش که عاقبت نکو خواهد بود

عاشق که غمیش بر همه کس ظاهر بود
جمعیت او نفرقه‌ی خاطر بود
در دهر دمی خوش نزده شاد بریست
گویا که دم خوشیش دم آخر بود

آن کس که زیروی علم و دین اهل بود
داند که جواب شبیه بس سهول بود
علم ازلی علت عصیان بودن
پیش حکما ز غایت جهل بود

زان ناله که در بستر غم دوشم بود
غمهای جهان جمله قراموشم بود
باران همه درد من شنیدند ولی
باری که درو کرد انر گوشم بود

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

بخشای بر آنکه جز تو یاریش نبود
جز خوردن اندوه تو کارش نبود
در عشق تو حالتیش باشد که دمی
هم با تو و هم بی تو قرارش نبود

آن وقت که این انجام و افلک نبود
وین آب و هوا و آتش و خاک نبود
اسرار بگانگی سبق می‌گفتم
وین قالب و این نوا و ادارک نبود

حابی که تو باشی اثر غم نبود
آنها که نیاشی دل خرم نبود
آن را که رفاقت تو بک دم نبود
شادیش زمین و آسمان کم نبود

عاشق به یقین دان که مسلمان نبود
در مذهب عشق کفر و ایمان نبود
در عشق دل و عقل و تن و جان نبود
هر کس که چنین پاشد نادان نبود

نه کس که زجور دهر افسرده نبود
نه گل که درین زمانه پژمرده نبود
آنرا که بیامدست زیبا آمد
دانی که بیامده چو آورده نبود

هر چند که جان عارف آگاه بود
کی در حرم قدس تواش راه بود
دست همه اهل کشف و ارباب شهود
از دامن ادراک تو کوتاه بود

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

دوشم به طرب بود نه دلتنگی بود
سیزده همه در عالم یکریگی بود
می‌رفتم اگرچه از سر لنگی بود
من بودم و سنگ من دو من سنگی بود

هر کو ز در عمر درآید برود
جیزیش بجز غم نگشايد برود
از سر سخن کسی نشانی ندهد
ژاری دو سه هر کسی بخاید برود

عاشق که غم جان خرابیش نرود
تا جان بود از جان تب و تابش نرود
خاصیت سیماب بود عاشق را
تا کشته نگردد اضطرابیش نرود

در دل چو کجیست روی بر خاک چه سود
چون زهر به دل رسید تریاک چه سود
تو ظاهر خود به جامه اراستهای
دلها پلید و جامه‌ی پاک چه سود

در دل همه شرک و روی بر خاک چه سود
با نفس پلید جامه‌ی پاک چه سود
زهرست گناه و توبه تریاک وی است
چون زهر به جان رسید تریاک چه سود

روزی که جراع عمر خاموش شود
در بستر مرگ عقل مدهوش شود
با بی دردان مکن خدایا حشرم
ترسم که محبتم فراموش شود

دیوان رمایات ابو سید ابو اثیر

گر دشمن مردان همگی حرق شود
هم برق صفت به خویشن برق شود
گر سگ به مثل درون دریا ببرود
دریا نشود بلید و سگ غرق شود

تا مرد به تبع عشق بی سر نشود
اندر ره عشق و عاشقی بر نشود
هر بار طلب کنی و هم سر خواهی
آری خواهی ولی میسر نشود

تا دل ز علايق جهان حر نشود
اندر صدف وجود ما در نشود
بر می نشود کاسه‌ی سرها ز هوس
هر کاسه که سرینگون بود بر نشود

هرگز دلم از یاد تو عاقل نشود
گر جان بشود مهر تو از دل نشود
افناده ز روی تو در آینه‌ی دل
عکسی که به هیچ وجه زایل نشود

تا مدرسه و مناره ویران نشود
این کار قلندری به سامان نشود
نا ایمان کفر و کفر ایمان نشود
یک بندۀ حقیقت مسلمان نشود

یک ذره زحد خوبش ببرون نشود
خودبینان را معرفت افزون ننשود
آن فقر که مصطفی بر آن فخر آورد
آنچا نرسی تا جگرت خون نشود

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

گفتی که شب آیم ارجه بیگاه شود
شاید که زیان خلق کوتاه شود
بر خفته کجا نهان توانی کردن
کز بوی خوش تو مرده آگاه شود

یا رب برهانیم ز حرمان چه شود
راهی دهیم به کوی عرفان چه شود
بس گیر که از کرم مسلمان کردی
بک گیر دگر کنی مسلمان چه شود

آن رشته که بر لعل لیت سوده شود
وز نوش دهانت اشک آلوده شود
خواهم که بدین سینه‌ی چاکم دوزی
شاید که زغمهای تو آسوده شود

روری که جمال دلبرم دیده شود
از فرق سرمرتا به قدم دیده شود
تا من به هزار دیده رویش نگرم
آری به دو دیده دوست کم دیده شود

ار کشتن من دو چشم مستت خواهد
شك نیست که طبع بت پرستت خواهد
ترسنه از آنم که اگر بر دستت
من کشته شوم که عذر دستت خواهد

دل وصل تو ای مهر گسل می‌خواهد
ایام وصال متصل می‌خواهد
مقصود من از خدای باشد وصلت
امید چنان شود که دل می‌خواهد

دیوان ریاضیات ابو سید ابو اثیر

دلبر دل خسته رایگان می‌خواهد
بفرستم که دلش جنان می‌خواهد
وانگه به نظاره دیده بر ره بنهم
تا مزده که آورد که جان می‌خواهد

یک نیم رخت السست منکم ببعید
یک نیم دگر ان عذابی لشدید
بر گرد رخت نیشه بحی و بیست
من مات من العشق فقد مات شهید

آورد صبا گلی ز گلزار امید
با روح قدس شهیری افگند سفید
با کرد صبا شق ورقی از خورشید
با نامه‌ی یارست که آورد نوید

گوشم جو حدیث درد چشم تو شنید
فی الحال دلم خون شد و از دیده چکید
چشم تو نکو شود به من چون نگری
تا کور شود هر آنکه تواند دید

هر چند که دیده روی خوب تو ندید
یک گل ز گلستان وصال تو نجید
اما دل سودا زده در مدت عمر
جز وصف جمال تو نه گفت و نه شنید

معشوقه‌ی خانگی به کاری ناید
کودل برد و روی به کس ننماید
معشوقه خراباتی و مطرب باید
تا نیم شبان زبان و کوبان آید

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

در باغ روم کوی توام یاد آید
بر کل نگرم روی توام یاد آید
در سایه‌ی سرو اگر دمی بنشینم
سرو قد دلچوی توام یاد آید

یاد تو کنم دلم به فریاد آید
نام تو برم عمر شده یاد آید
هرگه که مرا حدیث تو یاد آید
با من در و دیوار به فریاد آید

بپریم ولی جو عشق را ساز آید
هنگام نشاط و طرب و نار آید
از زلف رسای تو کمندی فگیم
بر گردن عمر رفته تا باز آید

در دوزخم از زلف تو در جنگ آید
از حال بهشتیان مرا ننگ آید
ور بی تو به صحرای بهشت خوانند
صحرای بهشت بر دلم تنگ آید

ای خواجه ز فکر گور غم می‌باید
اندر دل و دیده سوز و نم می‌باید
صد وقت برای کار دنیا داری
یک وقت به فکر گور هم می‌باید

چشمی به سحاب همنشین می‌باید
خاطر به نشاط خشمگین می‌باید
سر بر سر دار و سینه بر سینه‌ی تیغ
آسایش عاشقان چنین می‌باید

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

ای عشق به درد تو سرگ می‌باید
صید تو ز من قویتری می‌باید
من مرغ به یک شعله کیا بهم بگذار
کین آتش را سمندری می‌باید

آسان گل باع مدعای نتوان چید
بی سرزنش خار جفا نتوان چید
 بشکفته گل مراد بر شاخ امید
تا سر ننهی به زیر با نتوان چید

جانم به لب از لعل خموش تو رسید
از لعل خموش باده نوش تو رسید
گوش تو شنیده‌ام که دردی دارد
درد دل من مگر به گوش تو رسید

گلزار وفا ز خار من می‌روید
اخلاص ز رهگذار من می‌روید
در فکر تو دویش سر به زانو بودم
امروز گل از کنار من می‌روید

یا رب بدو نور دیده‌ی پیغمبر
یعنی بدو شمع دودمان حیدر
بر حال من از عین عنایت بگذر
دارم نظر آنکه نیقتم ز نظر

تا چند حدیث قامت و زلف نگار
تا کی باشی تو طالب بوس و کنار
گر زانکه نهای دروغزن عاشق‌وار
در عشق چو او هزار جون او بگذار

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

چشمم که نداشت تاب نظاره‌ی یار
شد اشک فشان به پیش آن سیم عذر
در سیل سرشك عکس رخسارش دید
نقش عجیب بر آب زد آخر کار

سر رشته دولت ای برادر به کف آر
وین عمر گرامی به خسارت مگذار
دایم همه جا با همه کس در همه کار
میدار نهفته چشم دل جانب یار

ناقوس نواز گرز من دارد عار
سجاده نشین اگر ز من کرده کنار
من نیز به رغم هر دو انداخه‌ام
تسبيح در آشن، آتش اندر زnar

هر در که ز بحر اشکم افتند به کنار
در رشته‌ی جان خود کشم گوهروار
گیرم به کفش جو سبیحه در فرقت یار
بعنی که نمی‌زنم نفس جز بشمار

يا رب يگشا گره ز کار من زار
رحمی که زعقل عاجزم در همه کار
جز در گه تو کی بودم در گاهی
محروم ازین درم مکن يا غفار

بسستان رخ تو گلستان آرد بار
لعل تو حوت جاودان آرد بار
بر خاک فشان قطره‌ای از لعل لست
تا يوم و بر زمانه جان آرد بار

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

گفتم: چشمم، گفت: براهش میدار
گفتم: جگرم، گفت: بر آهش میدار
گفتم که: دلم، گفت: چه داری در دل
گفتم: غم تو، گفت: نگاهش میدار

با رب در دل به غیر خود جا مگذار
در دیده‌ی من گرد تمنا مگذار
گفتم گفتم ز من نمی‌آید هیچ
رحمی رحمی مرا به من وامگذار

با پار موافق آستایی خوشنور
ور همدم بی‌وفا جدایی خوشنور
جون سلطنت زمانه بگذاشتنيست
بیوند به ملک بینوابی خوشنور

با رب به کرم بر من درویش نگر
در من منگر در کرم خویش نگر
هر چند نیم لایق بخسایش تو
بر حال من خسنه‌ی دریش نگر

لذات جهان چشیده باشی همه عمر
با پار خود آرمیده باشی همه عمر
هم آخر عمر رحلت باید کرد
خوابی باشد که دیده باشی همه عمر

امروز منم به زور بازو مفرور
یکتابی من بود به عالم مشهور
من همچو زمردم عدو جون افعی
در دیده‌ی من نظر کند گردد کور

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

ای پشت تو گرم کرده سنچاب و سمور
یکسان به مذاق تو جه شیرین و جه شور
از جانب عشق بانگ بر بانگ و تو کر
وز جانب حسن عرض در عرض و تو کور

ای در طلب تو عالمی در شر و شور
نزدیک تو درویش و توانگر همه عور
ای با همه در حدیث و گوش همه کر
وی با همه در حضور و جشم همه کور

خورشید چو بر فلک زند رایت نور
در برتو آن خبره شود دیده ز دور
و آن دم که کند ز بردی ابر ظهور
فالناظر بحثله من غیر قصور

گر دور فتادم از وصالت به ضرور
دارد دلم از یاد تو صد نوع حضور
خاصیت سایه‌ی تو دارم که مدام
نزدیک توام اگر چه می‌افتم دور

هر لقمه که بر خوان عوانست مخور
گر نفس ترا راحت جانست مخور
گر نفس ترا عسل نماید بمثل
آن خون دل پیر زنانست مخور

در بارگه جلالت ای عذر پذیر
دریاب که من آمدام زار و حقیر
از تو همه رحمتست و از من نقصیر
من هیچ نیم همه تویی دستم گیر

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

در بزم تو ای شوخ منم زار و اسیر
وز کشتن من هیچ نداری تقصیر
با غیر سخن گویی کز رشک بسوز
سویم نکنی نگه که از غصه بمیر

شمشیر بود ابروی آن بدر منیر
و آن دیده به خون خوردن چستست جو شیر
از یک سو شیر و از دگر سو شمشیر
مسکین دل من میان شیر و شمشیر

محنون و پریشان توام دستم گیر
سرگشته و حیران توام دستم گیر
هر بی سر و با چو دستگیری دارد
من بی سر و سامان توام دستم گیر

ای فصل تو دستگیر من، دستم گیر
سیر آمدہ ام ز خوبیشتن، دستم گیر
نا چند کنم توبه و نا کی شکنم
ای توبه ده و توبه شکن، دستم گیر

گفتم که: دلم، گفت: کبابی کم گیر
گفتم: چشمم، گفت: سرابی کم گیر
گفتم: جانم، گفت: که در عالم عشق
بسیار خرابیست، خرابی کم گیر

آگاه بزی ای دل و آگاه بمیر
چون طالب منزلی تو در راه بمیر
عشقت بسان زندگانی ور نه
زینسان که توبی خواه بزی خواه بمیر

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

ای سر تو در سینه هر محرم راز
بپوسته در رحمت تو بر همه باز
هر کس که به درگاه تو آورد نیاز
محروم ز درگاه تو کی گردد باز

تا روی ترا بدیدم ای شمع تزار
نی کار کنم نه روزه دارم نه نماز
جون با تو بوم مجاز من جمله نماز
جون بی تو بوم نماز من جمله مجاز

در خدمت تو جو صرف شد عمر دراز
گفتم که مگر با تو شوم محرم راز
کی دانستم که بعد چندین تک و تار
در تو نرسم وز دو جهان مانم باز

در هر سحری با تو همی گویم راز
بر درگه تو همی کنم عرض نیاز
بی منت بندگان ای بنده نواز
کار من بیچاره‌ی سرگشته پساز

من بودم دوش و آن بیت بنده نواز
از من همه لابه بود و از اوی همه نار
شب رفت و حدیث ما به پایان نرسید
شب را چه گنه قصه‌ی ما بود دراز

گر چشم تو در مقام ناز آید باز
بیمار تو بر سر نیاز آید باز
ور حسن تو بک جلوه کند بر عارف
از راه حقیقت به مجاز آید باز

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

دل جز ره عشق تو نبود هرگز
جان جز سخن عشق نگوید هرگز
صرای دلم عشق تو شورستان کرد
تا مهر کسی در آن نزدیک هرگز

دانی که مرا یار چه گفتست امروز
جز ما به کسی در منگر دیده بدور
از جهره خوبیش آتشی افروزد
یعنی که بیا و در ره دوست بسوز

جهدی بکن ار بند بذیری دو سه روز
تا بیشتر از مرگ بمیری دو سه روز
دنیا زن پیریست جه باشد ار تو
با پیر زنی انس نگیری دو سه روز

دل خسته و جان فکار و مزگان خونریز
رفتم بر آن یار و مه مهرا نگیر
من جای نکرده گرم گردون به ستیز
زد بانگ که هان چند نشینی بروخیر

الله، به فریاد من بی کس رس
فضل و کرمت یار من بی کس بس
هر کس به کسی و حضرتی می‌نارد
جز حضرت تو ندارد این بی کس کس

ای جمله‌ی بی کسان عالم را کس
یک جو کرمت تمام عالم را بس
من بی کسم و تو بی کسان را یاری
با رب تو به فریاد من بی کس رس

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

نوروز شد و جهان برآورد نفس
حاصل زیهار عمر ما را غم و بس
از قافله‌ی بهار نامد آواز
نا لاله به باغ سر نگون ساخت جرس

دارم دلکی غمین بیامرز و مبرس
صد واقعه در کمین بیامرز و مبرس
شیرمنده شوم اگر بپرسی عالم
یا اکرم‌اکرمین بیامرز و مبرس

در دل دردیست از تو بنهان که مبرس
تنگ آمده چندان دلم از جان که مبرس
با این همه حال و در چین تنگلی
حا کرده محبت تو چندانکه مبرس

ای شوق تو در مذاق چندانکه مبرس
جان را به تو اشتیاق چندان که مبرس
آن دست که داشتم به دامان وصال
بر سر زدم از فراق چندان که مبرس

شاهها ز دعای مرد آگاه بترس
وز سوز دل و آه سحرگاه بترس
بر لشکر و بر سیاه خود غره مشو
از آمدن سیل به ناگاه بترس

اندر صف دوستان ما باش و مترس
خاک در آستان ما باش و مترس
گر جمله جهان قصد به جان تو کنند
فارغ دل شو، از آن ما باش و مترس

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

ای آینه‌ی ذات تو ذات همه کس
مرات صفات تو صفات همه کس
ضامن شدم از بهر نجات همه کس
بر من بنویس سیات همه کس

ای واقف اسرار ضیمر همه کس
در حالت عجز دستگیر همه کس
با رب تو مرا توبه ده و عذر بذیر
ای توبه ده و عذر بذیر همه کس

تا در نزی ب هرجه داری آتش
هرگز نشود حقیقت حال تو خوش
اندر یک دل دو دوستی ناید خوش
ما را خواهی خطی به عالم درکش

چون ذات تو منفی بود ای صاحب هیش
از نسبت افعال به خود باش خمیش
شیرین مثلی شنیو مکن روی ترس
تبت العرش اولاً ثم انقش

چون نیشهه میاش و جمله بر خود متراس
چون رنده ز کار خویش بی بهرهه میاش
تعلیم ز اره گیر در امر معاعش
نیمی سوی خود می کش و نیمی می پاش

در میدان آ با سپر و ترکیش باش
سر هیچ بخود مکش بما سرکش باش
گو خواه زمانه آب و خواه آتش باش
تو شاد بزی و در میانه خوش باش

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

گر قرب خدا میطلبی دلجو باش
وندر پس و پیش خلق نیکوگو باش
خواهی که چو صبح صادق القول شوی
خورشید صفت با همه کس بک رو باش

شاهی طلبی برو گدای همه باش
بیگانه زخویش و آشنای همه باش
خواهی که ترا چو تاج بر سر دارند
دست همه گبر و خاک پای همه باش

چون شب بر سرد ز صبح خیزان میباش
چون شام شود راشک ریزان میباش
آویز در آنکه ناگریست ترا
ور هر چه خلاف او گریزان میباش

از قد بلند بار و زلف پستش
وز نرگس بی خمار بی می میستش
ترسما بکلیسیای گیرم بینی
ناقوس بدستی و بدستی دستش

دل جای تو شد و گر نه پر خون کنمش
در دیده تویی و گر نه نه جیحون کنمش
امید وصال نست جان را ورنه
از تن به هزار حیله بیرون کنمش

سودای توام در جنون می زد دوش
دریاک دو دیده موج خون میزد دوش
در نیم شبی خیل خیال تو رسید
ورنه جانم خیمه برون میزد دوش

دیوان رمایات ابو سید ابوالثیر

دارم گنهان ز قطره باران بیش
از شرم گنه فگندهام سر در بیش
آواز آید که سهل باشد درویش
تو در خور خود کنی و ما در خور خویش

در خانه خود نشسته بودم دلربیش
وز بار گنه فگنده بودم سر بیش
بانگی آمد که غم مخور ای درویش
تو در خور خود کنی و ما در خور خویش

شوی خی که به دیده بود دائم حابیش
رفت از نظرم سر و قد رعنایش
گشت از پی او قطره ز نان مردم جشم
جندان که راشک آبله شد بر بایش

آتش بدو دست خویش بر خرم خویش
چون خود ردهام چه نالم از دشمن خویش
کس دشمن من نیست منم دشمن خویش
ای وای من و دست من و دامن خویش

بیوسته مرا ز خالق جسم و عرض
حقا که همین بود و همینست غرض
کان جسم لطیف را به خلوتگه ناز
فارغ بینم همیشه ز آسیب مرض

ای بر سر حرف این و آن نازده خط
بندار دوی دلیل بعدست بخط
در جمله‌ی کاینات بی سهو و غلط
بک عن فحسب دان و بک ذات فقط

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

گشته به وقوف بر موافق قانع
شد قصد مقاصد ز مقصد مانع
هرگز نشود تا نکنی کشف حجب
انوار حقیقت از مطالع طالع

کی باشد و کی لیاس هستی شده شق
تابان گشته جمال وجه مطلق
دل در سطوات نور او مستهلك
جان در غلبات شوق او مستغرق

دل کرد بسی نگاه در دفتر عشق
جز دوست ندید هیچ رو در خور عشق
چندانکه رخت حسن نهد بر سر حسن
شوریده دلم عشق نهد بر سر عشق

بر عود دلم نواخت یک زمرمه عشق
زان زمرمه ام ر پای تا سر همه عشق
حقا که به عهدها نیایم بیرون
از عهدهی حق گزاری یک دمه عشق

ما را شده است دین و آین همه عشق
بستر همه محنتست و بالین همه عشق
سبحان الله رخی و چندین همه حسن
ان الله دلی و چندین همه عشق

حلقان همه بر درگهت ای خالق باک
هستند پی قطره‌ی آینی غمناک
سفای سحاب را بفرما از لطف
تا آب زند بر سر این مشتی خاک

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

دامان غنای عشق پاک آمد پاک
زالودگی نیاز با مشتی خاک
چون جلوه گر و نظارگی جمله خود اوست
گر ما و تو در میان نیاشیم چه باک

گر فضل کنی ندارم از عالم باک
ور عدل کنی شوم به یک باره هلاک
روزی صدبار گویم ای صانع باک
مشتی خاکم چه آید از مشتی خاک

با من بک حاجتی و روحی ببینک
عن غیرک اعرضت و اقبلت عليك
مالی عمل صالح استظره به
الجات عليك وانقا خذ ببینک

بر جهره ندارم زمسلمانی رنگ
بر من دارد شرف سگ اهل فرنگ
آن رو سیهم که باشد از بودن من
دوخ را ننگ و اهل دوخ را ننگ

تا شیر بدم شکار من بود بلنگ
پیروز شدم به هرجه کردم آهنگ
تا عشق ترا به بر درآوردم تنگ
از بیشه برون کرد مرا رویه لنگ

در عشق تو ای نگار بر کینه و حنگ
گشتم سرا پاک جهان با دل تنگ
شد دست زکار و ماند با از رفتار
این بس که به سر زدیم و آن بس که به سنگ

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

دستی که زدی به ناز در زلف تو چنگ
چشمی که زدیدنت زدل برده زنگ
آن چشم بیست بی تواام دیده به خون
و آن دست بکوفت بی تواام سینه به سنگ

برسید کسی منزل آن مهر گسل
گفتم که: دل منست او را منزل
گفتا که: دلت کجاست؟ گفتم: بر او
برسید که: او کجاست؟ گفتم: در دل

درماند کسی که بست در خوبان دل
وز مهر بیان نگشت بیوند گسل
در صورت گل معنی حان دید و بماند
بای دل او تا به قیامت در گل

شیدای ترا روح مقدس منزل
سودای ترا عقل مجرد محمل
سیاح جهان معرفت یعنی دل
در بحر غم دست به سر پای به گل

ای عهد تو عهد دوستان سر بل
از مهر تو کین خیزد و از فهر تو ڈل
بر مشغله و میان تهی همچو دهل
ای یک شبہ همچو شمع و یک روزه چو گل

در باغ کجا روم که نالد بليل
بی توجه کنم جلوهی سرو و سنبل
یا قد تو هست آنجه میدارد سرو
با روی تو هست آنجه میدارد گل

دیوان رمایات ابو سید ابو اثیر

ای چارده ساله مه که در حسن و جمال
همجون مه چارده رسیدی بکمال
با رب نرسد به حسنت آسیب زوال
در چارده سالگی بمانی صد سال

می‌رسست زدشت خاوران لاله‌ی آل
چون دانه‌ی اشک عاشقان در مه و سال
بنمود جو روی دوست از پرده جمال
چون صورت حال من شدش صورت حال

هر نعت که از قبیل خیرست و کمال
باشد ر نعوت ذات باک متعال
هر وصف که در حساب شرست و وبال
دارد به قصور قابلیات مل

با رب به علی بن ابی طالب و آل
آن شیر خدا و بر جهان جل جلال
کاندر سه مکان رسی به فریاد همه
اندر دم نزع و قبر هنگام سال

گر با غم عشق سازگار آید دل
بر مرکب آرزو سوار آید دل
گر دل نبود کجا وطن سازد عشق
ور عشق نیاشد به چه کار آید دل

هر جا که وجود کرده سیرست ای دل
می‌دان به یقین که محض خیرست ای دل
هر شر ز عدم بود، عدم غیر وجود
بس شر همه مقتضای غیرست ای دل

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

دیوان رمایات ابو سید ابوالثیر

جندت گفتم که دیده بردوز ای دل
در راه بلا فتنه میندوز ای دل
اکنون که شدی عاشق و بدروز ای دل
تن درده و جان کن و حکر سوز ای دل

در عشق چه به ز برداشی ای دل
گویم به تو یک سخن زیاری ای دل
هر چند رسد زیار خواری ای دل
رنهار به روی او نیاری ای دل

با خود در وصل تو گشودن مشکل
دل را به فراق آزمودن مشکل
مشکل حالی و طرفه مشکل حالی
بودن مشکل با تو، نبودن مشکل

با اهل زمانه آشنایی مشکل
با جرخ کهن سنتزه رایی مشکل
از جان و جهان قطع نمودن آسان
در هم زدن دل به جدایی مشکل

بر لوح عدم لواح نور قدم
لایح گردید و نه درین سر محروم
حق را مشمر جدا ز عالم زیراک
عالمند حق حقت و حق در عالم

رنجورم و در دل از تو دارم صد غم
بی لعل لیت حریف دردم همه دم
زین عمر ملولم من مسکین غریب
خواهد شود آرامگهم کوی عدم

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

گر پاره کنی مرا ز سر تا به قدم
موجود شوم ز عشق تو من ز عدم
جانی دارم ز عشق تو کرده رفم
خواهیش به شادی کش و خواهیش به غم

من دانگی و نیم داشتم حبه‌ی کم
دو کوزه نبند خریده‌ام پاره‌ی کم
بر بربط ما نه زیر ماندست و نه بم
تا کی گوبی قلندری و غم و غم

از گردش افلاك و نفاق انجم
سر رشته‌ی کار خویشن کدم گم
ار یاک فناهه‌ام مرا دست بگیر
ای قبله‌ی هفتم ای امام هشتم

هم در ره معرفت بسی تاخته‌ام
هم در صف عالمان سر انداخته‌ام
چون برده ز پیش خویش برداشته‌ام
پشناخته‌ام که هیچ نشناخته‌ام

حک کردنی است آنجه بینگاشته‌ام
افگندنی است آنجه برداشته‌ام
باطل بودست آنجه پنداشته‌ام
حاصل که به هر زه عمر بگذاشته‌ام

بستم دم مار و دم عقرب بستم
نیش و دمستان بیکدگر بیوسنتم
شجن قرنین قرنین خواندم
بر نوح نبی سلام دادم رسنم

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

گر من گنه جمله جهان کردستم
عفو تو امیدست که گیرد دستم
گفتی که به روز عجز دستت گیرم
عاجزتر ازین مخواه کاکنون هستم

تب را شبخون زدم در آتش کشتم
یک چند به تعویذ کتابش کشتم
بازش یک بار در عرق کردم عرق
جون لشکر فرعون در آیش کشتم

دیریست که تیر فقر را آماجم
بر طارم افلاک فلاکت تاحم
یک شمه ر مفلسی خود برگویم
جندانکه خدا غنیست من محتاجم

هر چند به صورت از تو دور افتادم
زنها ر مبر ظن که شدی از پادم
در کوی وفاک تو اگر حاک شوم
زانجا نتواند که راید پادم

دی بر سر گور ذله غارت گردم
مر باکان را جنب زیارت کردم
شکرانهی آنکه روزه خوردم رمضان
در عید نماز بی طهارت کردم

با رب من اگر گناه بی حد کردم
دانم به یقین که بر تن خود کردم
از هرجه مخالف رضای تو بود
برگشتم و توبه کردم و بد کردم

دیوان رہایت ابو سید ابو امیر

تا چند به گرد سر ایمان گردم
وقنست کز افعال پشیمان گردم
حاکم ز کلیسیا و آیم ز شراب
کافرتر از آنم که مسلمان گردم

عدم جو نبود جوب بید آوردم
روی سبیه و موی سبید آوردم
چون خود گفتی که نالمبی کفرست
فرمان تو بردم و امید آوردم

اندوه تو از دل حزین می‌دردم
نامت ز زبان آن و این می‌دردم
می‌نالم و قفل بر دهان می‌فگشم
می‌گردیم و خون در آستین می‌دردم

گر خاک توبی خاک ترا خاک شدم
چون خاک ترا خاک شدم پاک شدم
غم سوی تو هرگز گذری می‌نکند
آخر چه غمت از آنکه غمناک شدم

اندر طلب یار چو مردانه شدم
اول قدم از وجود بیکانه شدم
او علم نمی‌شنید لب بر بستم
او عقل نمی‌خرید دیوانه شدم

آنان که به نام نیک می‌خوانند
احوال درون بد نمی‌دانند
گز زانکه درون برون بگردانند
مستوجب آنم که بسوژانند

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

چونان شده‌ام که دید نتواندم
تا پیش توای نگار بنشانندم
خورشید تویی به ذره من مانندم
جون ذره به خورشید همی‌دانندم

گر خلق چنانکه من منم دانندم
همچون سگ ز در بدر رانندم
ور زانکه درون برون بگردانندم
مستوجب آنم که بسوزانندم

آن دم که حدیث عاشقی بشنودم
جان و دل و دیده را به غم فرسودم
می‌بنداشتم عاشق و معشوق دوامد
جون هر دو بکیست من خود احوال بودم

عمری به هوس باد هوی بیمودم
در هر کاری خون جگر بالودم
در هر چه زدم دست رغم فرسودم
دست از همه باز داشتم آسودم

من از تو جدا نبوده‌ام تا بودم
اینست دلیل طالع مسعودم
در ذات تو نایدیدم از معذومم
وز نور تو ظاهرم اگر موجودم

هرگز نبود شکست کس مقصودم
آزده نشد دلی ز من تا بودم
صد شکر که چشم عیب بینم کورست
شادم که حسود نیستم محسودم

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

در کوی تو من سوخته دامن بودم
وز آتش غم سوخته خرمن بودم
آری جانا دوش به بامت بودم
گفتی دزدست دزد نبند من بودم

در وصل تو بپوسته به گلشن بودم
در هجر تو با ناله و شیون بودم
گفتم به دعا که چشم بد دور ز تو
ای دوست مگر چشم بدت من بودم

بک چند دویدم و قدم فرسودم
آخر بی تو بدد نامد سودم
تا دست به بیعت و فایت سودم
در خانه نشستم و فرو آسودم

ز آمیزش جان و تن توبی مقصودم
وز مردن و زیستن توبی مقصودم
تو دیر بزی که من بر قدم ز میان
گر من گویم، ز من توبی مقصودم

در خواب جمال یار خود میدیدم
وز باغ وصال او گلی می‌چیدم
مرغ سحری رخواب بیدارم کرد
ای کاش که بیدار نمی‌گردیدم

روزی ز بی گلاب می‌گردیدم
بزمده عذار گل در آتش دیدم
گفتم که چه کرده‌ای که می‌سوزند
کفتا که درین باغ دمی خنبدیدم

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

دیشب که بکوی یار می‌گردیدم
دانی که پی چه کار می‌گردیدم
فریان خلاف وعده‌اش می‌گشتم
گرد سر انتظار می‌گردیدم

گر در سفرم توبی رفق سفرم
ور در حضرم توبی انبیس حضرم
الفصه بهر کجا که باشد گذرم
جز تو نبود هیچ کسی در نظرم

گر دست تصرع به دعا بردارم
بیخ و بن کوهها ر جا بردارم
لیکن ز تفضلات معیوب أحد
فاصبر صبرا حمیل را بردارم

یا رب جو به وحدت یقین می‌دارم
ایمان به تو عالم آفرین می‌دارم
دارم لب خشک و دیده‌ی تر بیذیر
کز خشک و تر جهان همین می‌دارم

از هجر تو ای نگار اندر نارم
می‌سوزم ازین درد و دم اندر نرم
تا دست به گردن تو اندر نرم
آغشته به خون جو دانه اندر نارم

از خاک درت رخت اقامت نبرم
وز دست غمث جان به سلامت نبرم
بردار نفاب از رخ و بنمای جمال
تا حسرت آن رخ به قیامت نبرم

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

آزرهه ترم گرچه کم آزار ترم
بی یار ترم گرچه وقادار ترم
با هر که وفا و صبر من کردم بیش
سبحان الله به چشم او خوارتم

جهدی بکنم که دل زجان برگیرم
راه سر کوی دلستان برگیرم
جون پرده میان من و دلدار منم
برخیزم و خود را ز میان برگیرم

ساقی اگرم می ندهی می میرم
ور ساغر می ز کف نهی می میرم
بیمانهی هر که بر شود می میرد
بیمانهی من جو شد تهی می میرم

نه از سر کار با خلل می ترسم
نه نیز ز تقصیر عمل می ترسم
ترسم ز گناه نیست امرزش هست
از ساقهی روز ازل می ترسم

تا طن ببری کز آن جهان می ترسم
وز مردن و از کندن جان می ترسم
جون مرگ حقست من جرا ترسم ازو
من خوبیش پرستم و از آن می ترسم

مشهود و خفی چو گنج دقیانوسم
بیدا و نهان چو شمع در فانوسم
القصه درین چمن چو بید مجنون
می بالم و در ترقی معکوسم

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

عیم مکن ای خواجه اگر می نوشم
در عاشقی و باده پرسنی کوشم
تا هشیارم نشسته با اغیارم
جون بی هوشم به یار هم آگوشم

با رب ز گناه زشت خود من فعلم
وز قول بد و فعل بد خود خعلم
فیضی به دلم ز عالم قدس رسان
تا محو شود خیال باطل ز دلم

از حمله‌ی دردهای بی درمانم
وز حمله‌ی سوز داغ بی بایانم
سورنده‌تر آنست که جون مردم جشم
در جشم منی و دیدنت نتوانم

زان دم که قرین محنت و افغانام
هر لحظه ز هجران به لب آید جانم
محروم ز خاک استانت زایم
کز سیل سرشنگ خود گذر نتوانم

یک روز بیوقتی تو در میدانم
آن روز هنوز در خم چوگانم
گفتی سخنی و کوفتی بر جانم
آن کشت مرا و من غلام آنم

بی مهری آن بهانه‌جو می‌دانم
بی درد و ستم عادت او می‌دانم
جز جور و جفا عادت آن بدخونی
من شبوهی یار خود نکو می‌دانم

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

رویت بینم چو چشم را باز کنم
تن دل شودم چو با توبی راز کنم
جز نام تو پاسخ ندهد هیچ کسی
هر جا که به نام خلق آواز کنم

بی روی تو رای استقامت نکنم
کس را به هوای تو ملامت نکنم
در حستن وصل تو اقامت نکنم
از عشق تو توبه تا قیامت نکنم

از بیم رقب طوف کویت نکنم
ور طعنه خلق گفتگویت نکنم
لب سیتم و اریاک نشیستم اما
این نتوانم که آرزویت نکنم

با چشم تو باد نرگس تر نکنم
بی لعل تو آرزوی کوثر نکنم
گر خضر به من بی تو دهد آب حیات
کافر باشم که بی تو لب تر نکنم

با درد تو اندیشهی درمان نکنم
با زلف تو آرزوی ایمان نکنم
جانا تو اگر جان طلبی خوش باشد
اندیشهی جان برای جانان نکنم

عشق تو ر خاص و عام پنهان چه کنم
دردی که ز حد گذشت درمان چه کنم
خواهم که دلم به دیگری میل کند
من خواهم و دل نخواهد ای جان چه کنم

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

بادت کنم از شاد و اگر غمگینم
نامت برم از خیزم اگر بنشینم
با یاد تو خوکردهام ای دوست جنانک
در هرجه نظر کنم ترا می بینم

آن بخت ندارم که به کامت بینم
با در گذری هم به سلامت بینم
وصل تو بهیچگونه دستم ناید
نامت بنویسم و به نامت بینم

تا برده ازین دیار تشریف قدوم
بر دل رقم شوق تو دارم مرقوم
این قصه مرا کشت که هنگام وداع
از دولت دیدار تو گشتم محروم

غمناکم و از کوی تو با غم نروم
جز شاد و امیدوار و خرم نروم
از درگه همچو تو کریمی هرگز
نومید کسی نرفت و من هم نروم

با رب تو جنان کن که پریشان نشوم
محناج برادران و خویشان نشوم
بی منت خلق خود مرا روزی ده
تا از در تو بر در ایشان نشوم

هر چند گهی زعشق بیگانه شوم
با عاقبت کنست و همخانه شوم
ناگاه پری رخی بهن بر گذرد
برگردم زان حدیث و دیوانه شوم

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

هیهات که باز بوی می‌شنوم
آوازه‌های و هوی و هی می‌شنوم
از گوش دلم سر الهی هر دم
حق میگوید ولی ز نی می‌شنوم

دانی که چها چها چها میخواهم
وصل تو من بی سر و با میخواهم
فریاد و فغان و نالهام دانی چبست
بعنی که ترا ترا ترا میخواهم

ای دوست طواف خانه‌ات میخواهم
بوسیدن آستانه‌ات میخواهم
بی‌منت خلق توشه این ره را
میخواهم و از خزانه‌ات میخواهم

نی باع به بستان نه چمن میخواهم
نی سرو و نه گل به یاسمن میخواهم
خواهم زخای خویش کنجی که در آن
من باشم و آن کسی که من میخواهم

سرمایه‌ی عمر ز دست آسان ندهم
دل بر نکنم زدوست تا جان ندهم
از دوست که یادگار دردی دارم
آن درد به صد هزار درمان ندهم

در کوی تو سر در سر خنجر بنهم
چون مهره‌ی جان عشق تو در بر بنهم
نامردم اگر عشق تو از دل بکنم
سودای تو کافرم گر از سر بنهم

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

دارم ز خدا خواهش جنات نعیم
راهد به ثواب و من به امید عظیم
من دست تهی میروم او تحفه به دست
تا زین دو کدام خوش کند طبع کریم

دی تازه گلی ز گلشن آورد نسیم
کز نکهت آن مشام جان یافت شمیم
نی نی غلطنم که صفحه‌ای بود از سیم
مشکین رقمش معطر از خلق کریم

ما بین دو عین بار از تون تا میم
بینی الفی کشیده بر صفحه‌ی سیم
نی نی غلطنم که از کمال اعجاز
انگشت نیست کرده مه را بدوبیم

چون دایره ما ز بوسیت پوشان توایم
در دایره‌ی حلقه بگوشان توایم
گر بنوازی زجان خروشان توایم
ور نواری هم از خموشان توایم

هر چند زکار خود خبردار نهایم
بیهوده نماشاگر گلزار نهایم
بر حاسیه‌ی کتاب چون نقطه‌ی شک
بی کارنهایم اگر چه در کار نهایم

افسوس که ما عاقبت اندیش نهایم
داریم لباس فقر و درویش نهایم
این کبر و منی جمله از آنست که ما
قابع به نصب و قسمت خوبیش نهایم

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

با یاد تو با دیده‌ی تر می‌آیم
وز باده‌ی شوق بی‌خبر می‌آیم
ایام فراق چون به سرامده‌است
من نیز به سوی تو به سر می‌آیم

مادر ره سودای تو منزل کردیم
سوزیست در آتشی که در دل کردیم
در شهر مرامیان چشم می‌خوانند
نیکو نامی ز عشق حاصل کردیم

هر چند که دل به وصل شادان کردیم
دیدیم که خاطر پریشان کردیم
خوش باش که ما خوی به هجران کردیم
بر خود دشوار و بر تو آسان کردیم

ما طی بساط ملک هستی کردیم
بی نقض خودی خدابستی کردیم
بر ما می‌وصل نیک می‌پیوندد
تف بر رخ می‌که رود مستی کردیم

ما با می و مستی سر تقوی داریم
دنی طلبیم و میل عقبی داریم
کی دنی و دین هر دو بهم آید راست
اینست که ما نه دین نه دنی داریم

شمعم که همه نهان فرو می‌گریم
می‌خدم و هر زمان فرو می‌گریم
چون هیچ کس از گریه من آگه نیست
خوش خوش بمبان جان فرو می‌گریم

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

ما جز به غم عشق تو سر نفرازیم
تا سر داریم در غمت درباریم
گر تو سر ما بی سر و سامان داری
مایبیم و سری در قدمت اندازیم

در مصطبها درد کشان ما باشیم
بدنامی را نام و نشان ما باشیم
از بد بترانی که تو شان می بینی
چون نیک بینی بدانشان ما باشیم

بک جو غم ایام نداریم خوشیم
گر چاشت بود شام نداریم خوشیم
چون بخته به ما میرسد از مטבח غیب
از کس طمع خام نداریم خوشیم

برید ز من نگار هم خانگیم
بدربید به تن لباس فرمانگیم
مجنون به تصیحت دلم آمدہاست
بنگر به کجا رسیده دیوانگیم

ما قیله‌ی طاعت آن دو رو می‌دانیم
ایمان سر زلف مشکبو می‌دانیم
با این همه دلدار به ما نیکو نیست
ما طالع خویش را نکو می‌دانیم

من لایق عشق و درد عشق تو نیم
زنها که هم نبرد عشق تو نیم
چون آتش عشق تو بر آرد شعله
من دانم و من که مرد عشق تو نیم

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

در حضرت پادشاه دوران مایم
در دایره‌ی وجود سلطان مایم
منظور خلایقست این سینه‌ی ما
بس جام جهان نمای خلقان مایم

افتاده منم به گوشه‌ی بیت حزن
غمهای جهان مونس غمگانه‌ی من
با رب تو به فضل خویش دندانم را
بخشای به روح حضرت وس قرن

ای جشم من از دیدن رویت روش
از دیدن رویت شده خرم دل من
رویت شده گل، خرم و خندان گشته
روشن مه من گشته ز رویت دل من

ای دوست ترا به جملگی گشتم من
حقا که درین سخن نه زرقست و نه فن
گر تو ز وجود خود برون جستی پاک
شاید صنما به جای تو هستم من

بگریختم از عشق تو ای سیمین تن
باشد که رغم باز رهم مسکین من
عشق آمد واز نیم رهم باز آورد
ماننده‌ی خوینیان رسن در گردن

فریاد ز دست فلک بی سر و بن
کاندر بر من نه نو بهشت و نه کهن
با این همه نیز شکر مباید کرد
گر زین بترم کند که گوید که مکن

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

ی خالق ذوالجلال وحی رحمان
سازندهی کارهای بی سامانان
خصمان مرا مطیع من می‌گردان
بی‌رحمان را رحیم من می‌گردان

بحریست وجود جاودان موج زنان
زان بحر ندیده غیر موج اهل جهان
از باطن بحر موج بین گشته عیان
بر ظاهر بحر و بحر در موج نهان

جانست و زیانست زیان دشمن جان
گر جانت بکارست نگه‌دار زیان
شیرین سخنی بگفت شاه صنمان
سر برگ درختست، زیان باد خزان

چندین چه زنی نظاره گرد میدان
اینجا دم ازدهاست و رخم پیلان
نا هر که در آید بنهد او دل و جان
فارغ چه کند گرد سرای سلطان

رفتم به طبیب و گفتم از درد نهان
گفنا: از غیر دوست بر بند زیان
گفتم که: غذا؟ گفت: همین خون جگر
گفتم: برهیز؟ گفت: از هر دو جهان

رویت دریای حسن و لعلت مرجان
زلفت عنبر صدف دهان در دندان
ابرو کشتی و جن پیشانی موج
گرداب بلا غیب و چشمی طوفان

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

فریاد و فغان که باز در کوی مغان
می خواره ز می نه نام باید نه نشان
زانگونه نهان گشت که بر خلق جهان
گشتنست نهان گشتن او نیز نهان

هستی به صفاتی که درو بود نهان
دارد سریان در همه اعیان جهان
هر وصف زعنی که بود قابل آن
بر قدر قبول عین گشتنست عیان

آن دوست که هست عشق او دشمن جان
بر باد همی دهد غممش خرم من جان
من در طلبیش دریدر و کوی به کوی
او در دل و کرده دست در گردن جان

با رب ر قناعتم توانگر گردان
ور نور یقین دلم منور گردان
روزی من سوخته‌ی سرگردان
بی منت مخلوق میسر گردان

با رب زدو کون بی نیازم گردان
وز افسر فقر سرفرازم گردان
در راه طلب محروم رازم گردان
زان ره که نه سوی تست بازم گردان

با رب ز کمال لطف خاصم گردان
واقف بحقایق خواصم گردان
از عقل جفا کار دل افکار شدم
دیوانه‌ی خود کن و خلاصم گردان

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

دارم گله از درد نه چندان چندان
با گریه نتوان گفت نه خندان خندان
در و گهرم جمله بناراج برفت
آن در و گهرم بود دندان دندان

دنیا گذران، محتن دنیا گذران
نی بر پدران ماند و نی بر پسران
تا بتوانی عمر به طاعت گذران
بنگر که فلک چه میکند با دگران

بر گوش دلم ز غیب آواز رسان
مرغ دل خسته را به برواز رسان
با رب که به دوستی مردان رهت
این گمشده‌ی مرا به من بار رسان

با رب تو مرا به پار دمساز رسان
آوازه‌ک دردم بهم آواز رسان
آن کس که من از فراق او غمگینم
او را به من و مرا به او بازرسان

قومی که حقست قلبه‌ی همتستان
نا سر داری مکش سر از خدمتشان
آنرا که چشیده زهر آفاق زده‌ر
خاصیت تریاق دهد صحبتشان

فرباد ز شب روی و شب رنگیشان
وز جشم سیاه و صورت زنگیشان
از اول شب تا به دم آخر شب
اینها همه در رقص و منم چنگیشان

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

رخسار تو بی نقاب دیدن نتوان
دیدار تو بی حجاب دیدن نتوان
مادام که در کمال اشرفاق بود
سر چشمها آفتاب دیدن نتوان

با گلرخ خوش گفتم؛ ای غنجه دهان
هر لحظه میوش جهره چون عشهه دهان
زد خنده که؛ من بعکس خوبان جهان
در برده عیان باشم و بی برده نهان

حاصل زدر تو دایما کام جهان
لطف تو بود باعث آرام جهان
با فیض خدا تا باید تایان باد
مهر علمت مدام بر بام جهان

بنگر به جهان سر الهی پنهان
چون آب حیات در سیاهی پنهان
بیدا آمد ز بحر ماهی اینوه
شد بحر ز اینوهی ماهی پنهان

چون حق به تفاصیل شون گشت بیان
مشهود شد این عالم بر سود و زبان
گر باز روند عالم و عالمیان
با رتبهی اجمال حق آیند عیان

سودت نکند به خانه در بنشستن
دامت به دامنم بباید بستن
کان روز که دست ما به دامان تواست
ما را نتوان ز دامت بگسستن

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

بل بر زیر محیط قلزم بستن
راه گردش به چرخ و انجم بستن
نیش و دم مار و دم کزدم بستن
بتوان نتوان دهان مردم بستن

از ساحت دل غبار کنتر رفتن
به زانکه به هرزه در وحدت سفنتن
مفرور سخن مشو که توحید خدا
واحد دیدن بود نه واحد گفتن

عشق آن صفتی نیست که بتوان گفتن
وین در به سر الماس نشاید سفنتن
سوداست که می بزیم والله که عشق
بکر آمد و بکر هم بخواهد رفتن

از باده بروی شیخ رنگ آوردن
اسلام ر جانب فرنگ آوردن
ناقوس به کعبه در درنگ آوردن
بتوان نتوان ترا بچنگ آوردن

تا لعل تو دلفروز خواهد بودن
کارم همه آه و سور خواهد بودن
گفندی که بخانه‌ی تو آیم روزی
آن روز کدام روز خواهد بودن

سه هلست مرا بر سر خنجر بودن
با بهر مراد خوبیش بی سر بودن
تو آمده‌ای که کافری را بکشی
غاری چو توبی خوشتست کافر بودن

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

دنیا ننسزد ازو مشوش بودن
از سور غمش دمی در آتش بودن
ما هیج و جهان هیج و غم و شادی هیج
خوش نیست برای هیج ناخوش بودن

در راه خدا حجاب شد یک سور زن
رو جمله‌ی کار خوبیش را یک سور زن
در مانده‌ی نفس خوبیش گشته و ترا
یک سور غم مال و دختر و یک سور زن

با رب تو رخواب ناز بیدارش کن
وز مستی حسن خوبیش هشیارش کن
با بی خبریش کن که نداند خود را
با آنکه زحال خود خبردارش کن

یک لحظه چراغ آرزوهایف کن
قطع نظر از جمال هر یوسف کن
زین شهد یک انگشت به کام تو کشم
از لذت اگر مست نگردی تف کن

خواهی که کسی شوی زهستی کم کن
ناخورده شراب وصل مستی کم کن
با زلف بنان دراز دستی کم کن
بت را چه گنه تو بت پرسنی کم کن

دربیشی کن قصد در شاه مکن
وز دامن فقر دست کوتاه مکن
اندر دهن مار شو و مال مجوی
در چاه نشین و طلب جاه مکن

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

گفتم که: رخم به رنگ چون کاه مکن
کس را ز من و کار من آگاه مکن
گفتا که: اگر وصال ما می‌طلبی
گر می‌کشمت دم مزن و آه مکن

یا رب تو به فضل مشکلم آسان کن
از فضل و کرم درد مرا درمان کن
بر من هنگر که بی کس و بی هنر
هر چیز که لایق تو باشد آن کن

یا رب نظری بر من سرگردان کن
لطفی بمن دلشدۀ حیران کن
یا من مکن آنجه من سرای آنم
آنچ از کرم و لطف تو زیبد آن کن

ای غم گذری به کوی بدنامان کن
فکر من سرگشته‌ی بی سامان کن
ران ساغر لبیر که بر می ز غمست
یک جرعه به کار بی سرانجامان کن

ای نه دله‌ی ده دله هر ده یله کن
صرف وجود باش و خود را چله کن
یک صحیح با خلاص بیا بر در دوست
گر کام تو بر نیامد آنگه گله کن

در درگه ما دوستی یک دله کن
هر چیز که غیره‌است آنرا یله کن
یک صحیح به اخلاص بیا بر در ما
گر کام تو بر نیامد آنگه گله کن

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

ای شمع جو ابر گریه و زاری کن
وی اه جگر سوز سپهداری کن
جون بهره‌ی وصل او نداری ای دل
دندان بچگر نه و جگر خواری کن

ای ناله گرت دمیست اظهاری کن
و آن عاقل منست را خبرداری کن
ای دست محبت ولایت بدر آی
وی باطن شرع دوستی کاری کن

افعال بدم ر خلق بنهان می‌کن
دشوار جهان بر دلم آسان می‌کن
امروز خوشم به دار و فردا با من
آنچ از کرم تو می‌سزد آن می‌کن

رازی که به شب لب تو گوید با من
گفتار زیان نگردش پیرامون
زان سر به گربیان سخن برینارد
پیراهن حرف تنگ دارد دامن

عاشق من و دیوانه من و شیدا من
شهره من و افسانه من و رسوا من
کافر من و بت پرست من ترسا من
اینها من و صد بار بتر زینها من

ای زلف مسلسلت بلای دل من
وی لعل لیت گره گشای دل من
من دل ندهم به کس برای دل تو
تو دل به کسی مده برای دل من

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

ای عشق تو مایه‌ی جنون دل من
حسن رخ تو ریخته خون دل من
من دانم و دل که در وصالت جونم
کس را چه خبر ز اندرون دل من

شد دیده به عشق رهمنمون دل من
تا کرد پر از غصه درون دل من
زنگار اگر دلم بماند روزی
از دیده طلب کنید خون دل من

بختی نه که با دوست در آمیزم من
صری نه که از عشق بپرهیزم من
دستی نه که با قضا در اوپرم من
بایی نه که از دست تو بگریزم من

ای آنکه تراست عار از دیدن من
مهرت باشد بجای حان در تن من
آن دست نگار بسته خواهم که زنی
با خون هزار کشته در گردن من

ای گشته سراسیمه به دریای تو من
وی از تو و خود گم شده در رای تو من
من در تو کجا رسم که در ذات و صفات
بنهانی من توبی و پیدای تو من

سلطان گوید که نقد گنجینه‌ی من
صوفی گوید که دلق پشمینه‌ی من
عاشق گوید که درد دیرینه‌ی من
من دانم و من که چیست در سینه‌ی من

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

اسرار ازل را نه تو دانی و نه من
و بن حرف معما نه تو خوانی و نه من
هست از پس بردہ گفتگوی من و تو
چون بردہ در افتد نه تو مانی و نه من

زد شعله به دل آتش بنهانی من
زاندازه گذشت محنت جانی من
معدوزرم اگر سخن بریشان افتاد
معلوم شود مگر بریشانی من

دارم ز جفای فلک آینه گون
ور گردش این سبیر خس برور دون
از دیده رخی همچو بیاله همه اشک
ور سینه دلی همچو صراحی همه خون

شوریده دلی و غصه گردون گردون
گربان چشمی و اشک جیحون جیحون
کاهیده تنی و شعله خرم خرم
هر شعله ز کوه قاف افزون افزون

فریاد ز دست فلک آینه گون
کز جور و جفای او حگر دارم خون
روزی به هزار غم به شب می‌آرم
تا خود فلک از پرده‌چه آرد ببرون

تا گرد رخ تو سنتیل آمد ببرون
صد ناله ز من چون بلبل آمد ببرون
پیوسته ز گل سبزه برون می‌آید
این طرقه که از سبزه گل آمد ببرون

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

در راه بگانگی نه کفرست و نه دین
یک گام رخود برون نه و راه بین
ای جان جهان تو راه اسلام گرین
با مار سیه نشین و با ما منشین

گر سقف سپهر گردد آینه‌ی چین
ور تخته‌ی فولاد شود روی زمین
از روزی تو کم نشود دان به یقین
میدان که چنینست و چنینست و چنین

گر صفحه‌ی فولاد شود روی زمین
در صحن سپهر گردد آینه‌ی چین
از روزی تو کم نشود بک سر موی
حفا که چنینست و چنینست و چنین

ای در همه شان ذات تو پاک از شین
نه در حق تو کیف توان گفت نه این
از روی تعقل همه غیرند و صفات
ذات بود از روی تعحق همه عین

یا رب به رسالت رسول النقلین
یا رب به غزا کننده‌ی بدر و حین
عصیان مرا دو حصه کن در عرصان
نیمی به حسن ببخش و نیمی به حسین

بر ذره نشینم بحمد تختم بین
موری بدو منزل ببرد رختم بین
گر لقمه مثل ز قرص خورشید کنم
تاریکی سینه آورد بختم بین

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

هان باران هوی و ها جوانمردان هو
مردی کنی و نگاه داری سر کو
گر تبر جنان رسد که بشکافد مو
باید که زیک دگر نگردانی رو

هر چند که بار سر گرانست به تو
غمگین نشوی که مهربانست به تو
دلدار مثال صورت آینه است
تا تو نگرانی نگرانست به تو

ای آینه را داده جلا صورت تو
یک آینه کس ندید بی صورت تو
نی نی که ز لطف در همه آینه ها
خود آمده ای به دیدن صورت تو

دورم اگر از سعادت خدمت تو
پیوسته دلست آینه هی طلعت تو
از گرمی آفتاب هجرم چه غمست
دارم جو بنای سایه دلت تو

جان و دل من فدای خاک در تو
گر فرمایی بدیده آیم بر تو
وصلت گوید که تو نداری سرما
بی سر بادا هر که ندارد سر تو

ای گشته جهان تشنیهی پرآب از تو
ای رنگ گل و لالهی خوش آب از تو
محناج به کیمیای اکسیبر توایم
بیش از همه عقل گشته سیراب از تو

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

ای شعله‌ی طور طور بر نور از تو
وی مست به نیم جرعه منصور از تو
هر شی جهان جهان منشور از تو
من از تو و مست از تو و مخمور از تو

ای رونق کیش بتپرستان از تو
وی غارت دین صد مسلمان از تو
کفر از من و عشق از من و زنار از من
دل از تو و دین از تو و ایمان از تو

ای سبزی سبزه‌ی بهاران از تو
وی سرخی روی گل عذاران از تو
آه دل و اشک بی قراران از تو
فریاد که باد از تو و باران از تو

ابربست که خون دیده بارد غم تو
زهربست که تریاق ندارد غم تو
در هر نفسی هزار محنت زده را
بی دل کند و زدین برآرد غم تو

از دیده‌ی سنگ خون چکاند غم تو
بیگانه و آشنا ندانند غم تو
دم در کشم و غمت همه نوش کنم
تا از پس من به کس نماند غم تو

ای پیر و جوان دهر شاد از غم تو
قارع دل هیچ کس میاد از غم تو
مسکین من بیچاره درین عالم خاک
سرگردانم چو گرد باد از غم تو

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

ک نالهی پیر قرطه یوش از غم تو
وی نعرهی رند می فروش از غم تو
افغان مغان نیره نوش از غم تو
خون دل عاشقان بجوش از غم تو

ای آمده کار من به جان از غم تو
تنگ آمده بر دلم جهان از غم تو
هان ای دل و دیده تا به سر بر نکنم
حکای همه دشت خاوران از غم تو

ای نالهی پیر خانقاہ از غم تو
وی گریهی طفل بی گناه از غم تو
افغان خروس صبح گاه از غم تو
آه از غم تو هزار آه از غم تو

ای خالق ذوالجلال و ای رحمان تو
سامان ده کار بی سر و سامان تو
خصمان مرا مطیع من می گردان
بی رحمان را ز جشم من گردان تو

ای کعبه پرست چیست کین من و تو
صاحب نظرند خرد بین من و تو
گر بر سنجند کفر و دین من و تو
دانند نهایت یقین من و تو

ای شمع دلم قامت سنجیده‌ی تو
وصل تو حیوت این ستمدیده‌ی تو
جون آینه بر شد دلم از عکس رخت
سویت نگرم ولیک از دیده‌ی تو

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

ای در دل من اصل تمنا همه تو
وی در سر من مایه‌ی سودا همه تو
هر چند به روزگار در می‌نگرم
امروز همه تو بی و فردا همه تو

ای در دل و جان صورت و معنی همه تو
مقصود همه زدین و دنی همه تو
هم با همه همدمنی و هم بی همه تو
ای با همه تو بی همه تو نی همه تو

شیهای دراز ای دریغا بی تو
تو خفته بنار ای دریغا بی تو
دوری و فراق ای دریغا بی تو
من در نک و ناز ای دریغا بی تو

درد دل من دواش می‌دانی تو
سوز دل من سزانش می‌دانی تو
من غرف گنه پرده‌ی عصیان در پیش
پنهان چه کنم که فاش می‌دانی تو

من می‌شنوم که می‌بخشایی تو
هر جا که شکسته‌ایست آنجایی تو
ما جمله شکستگان درگاه توابیم
در حال شکستگان چه فرمایی تو

ما را نبود دلی که کار آید ازو
جز ناله که هر دمی هزار آید ازو
چندان گریم که کوچه‌ها گل گردد
نی روید و نالهای زار آید ازو

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

زلفیش بکشی شب دراز آید ازو
ور بگذاری چنگل باز آید ازو
ور بیج و خمسم ز یک دگر باز کنی
عالم عالم متشک فراز آید ازو

عشقست که شیر نر زیون آید ازو
از هر چه گمان بری فرون آید ازو
گه دشمنی کند که مهر افزاید
گه دوستی که بوی خون آید ازو

ابر از دهقان که زاله می‌روید ازو
دشت از مجنون که لاله می‌روید ازو
خلد از صوفی و حور عین از راهد
ما و دلکی که ناله می‌روید ازو

سودای سر بی سر و سامان یک سو
بی مهری چرخ و دور گردان یکسو
اندیشه‌ی خاطر پریشان یک سو
اینها همه یک سو غم جانان یکسو

ای دل چو فراق یار دیدی خون شو
وی دیده موافقت یکن جیحون شو
ای جان تو عزیزتر نهای از یارم
بی یار نخواهمت زتن ببرون شو

ای در صفت ذات تو حیران که و مه
وز هر دو جهان خدمت درگاه تو به
علت تو سستانی و شفای هم تو دهی
با رب تو به فضل خوبیش بستان و بدہ

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

اندر شش و چار غایب آید ناگاه
در هشت و دو اسب خوش دارد کوتاه
در هفتم و سوم بفرستند چیزی
اندر نه و پنج و یک ببردارد راه

ای خاک نشین درگه قدر تو ماه
دست هوس از دامن وصلت کوتاه
در کوی تو زان خانه گرفتم که میاد
آزده شود خیالت از دوری راه

ای زاهد و عابد از تو در ناله و آه
نzedیک تو و دور ترا حال تباہ
کس نیست که از دست غم حان ببرد
آن را به تعاقل کشی این را بنگاه

اینک سر کوی دوست اینک سر راه
گر تو نروی روندگان را چه گناه
جامه چه کنی کبود و نیلی و سیاه
دل صاف کن و فیا همی پوش و کلاه

از بس که شکستم و بیستم توبه
فریاد همی کند ز دستم توبه
دیروز به توبه‌ای شکستم ساغر
و امروز به ساغری شکستم توبه

جز وصل تو دل به هر چه بستم توبه
بی یاد تو هر جا که نشستم توبه
در حضرت تو توبه شکستم صدیار
زین توبه که صد بار شکستم توبه

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

معمومه‌ی دل به علم آراسته به
معمومه‌ی تن ز کینه پیراسته به
از هستی خود هر چه نوان کاسته به
هر چیز که غیر نست ناخواسته به

در گفتن ذکر حق زبان از همه به
طاعت که به شب کنی نهان از همه به
خواهی ز پل صراط آسان گذری
نان ده به جهانیان که نان از همه به

از مردم صدرنگ سبیه بوشی به
وز خلق فرومایه فراموشی به
از صحبت ناتمام بی خاصیان
کنجی و فراغتی و خاموشی به

ای نیک نکرده و بدیها کرده
و آنگاه نجات خود نهان کرده
بر عفو مکن نکیه که هرگز نبود
ناکرده جو کرده کرده چون ناکرده

زاهد خوشدل که ترک دنیا کرده
می خواره خجل که معصیت‌ها کرده
ترسم که کند امید و بیم و آخر کار
ناکرده جو کرده کرده چون ناکرده

گر جا به حرم ور به کلیسا کرده
زاهد عمل آنجه کرده بی جا کرده
چون علم نباشد عملش خواهد بود
ناکرده جو کرده کرده چون ناکرده

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

چشمم که سرشک لاله گون آورده
وز هر مژه قطرهای خون الوده
نی نی به نظارهات دل خون شده ام
از روزن سینه سر برون آورده

بحربست نه کاهنده نه افزاینده
امواج برو رونده و آینده
عالیم جو عبارت از همین امواج است
نبود دو زمان بلکه دو آن پاینده

افسوس که عمر رفت بر بیهوده
هم لقمه حرام و هم نفس آلوده
فرموده‌ی ناکرده پشیمانم کرد
افسوس ز کرده‌های نافرموده

ما درویشان نشسته در تنگ دره
گه قرص جوین خوریم و گه گشت بره
بپران کهن دانند میران سره
هر کس که بما بد نگره جان نبره

تا کی زجهان پر گزند اندیشه
نا چند زجان مستمند اندیشه
آن کز تو نوان سند همین کالبدست
یک مزبله گو مباش چند اندیشه

هجران ترا جو گرم شد هنگامه
بر آتش من قطره فشنان از خامه
من رفتم و مرغ روح من پیش تو ماند
نا همچو کمتر از تو آرد نامه

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

دنیا طلبان ر حرص مستند همه
موسی کش و فرعون پرستند همه
هر عهد که با خدای بستند همه
از دوستی حرص شکستند همه

ای چشم تو چشم چشم همه هر چشم همه
بی چشم تو نور نیست بر چشم همه
جسم همه را نظر بسوک تو بود
از چشم تو چشم هاست در چشم همه

چون باز سفید در شکاریم همه
با نفس و هواک نفس باریم همه
گر برده ز روی کارها بر گیرند
معلوم شود که در جه کاریم همه

ای روی تو مهر عالم آرای همه
وصل تو شب و روز تمنای همه
گر با دگران به ز منی واي بمن
ور با همه کس همچو منی واي همه

سودا به سرم همچو بلنگ اندر کوه
غم بر سر غم بسان سنگ اندر کوه
دور از وطن خویش و به غربت مانده
چون شیر به دریا و نهنگ اندر کوه

آنم که توام ر خاک برداشته‌ای
نقشم به مراد خوبیش بنگاشته‌ای
کارم چو بدست خوبیش بگذاشته‌ای
می‌روم از آنسان که توام کاشته‌ای

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

ای غم که حجاب صبر بشکافته‌ای
بی تابی من دیده و برناقهه‌ای
شب نیره و بار دور و کس مونس نه
ای هجر بکش که بی‌کسم باقهه‌ای

دارم صنمی چهره برافروخته‌ای
وز خرم دهر دیده بر دوخته‌ای
او عاشق دیگری و من عاشق او
بروانه صفت سوخته‌ای سوخته‌ای

من کیستم آتش به دل افروخته‌ای
وز خرم دهر دیده بر دوخته‌ای
در راه وفا جو سنگ و آتش گردم
شاید که رسم به صبحت سوخته‌ای

من کیستم از خوبیش به تنگ آمده‌ای
دیوانه‌ی با خرد به جنگ آمده‌ای
دوشینه به کوی دوست از رشکم سوخت
نالیدن پای دل به سنگ آمده‌ای

هستی که ظهور می‌کند در همه شی
خواهی که بربی به حال او با همه پی
رو بر سر می‌حباب را بین که چسان
می‌وی بود اندر وی و وی در می‌وی

ای خالق ذوالجلال و ای بار خدای
تا چند روم دریدر و جای به جای
با خانه امید مرا در دریند
با قفل مهمات مرا دریگشای

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

با پست و بلند دهر را سرکوبی
با خار و خس زمانه را جاروبی
نا چند توان وضع مکرر دیدن
عزلی نصیب قیامتی آشوبی

با سرکشی سپهر را سرکوبی
با خار و خس زمانه را جاروبی
بگرفت دلم ازین خسیسان با رب
حشری نشری قیامتی آشوبی

عهدی به سر زبان خود بریستی
صد خانه پر از بستان بکی نشکستی
تو بنداری به یک شهادت رستی
فردات کند خمار کاکنون مستی

غم جمله نصیب چرخ خم بایستی
یا با غم من صبر بهم بایستی
یا مایه‌ی غم چو عمر کم بایستی
یا عمر به اندازه‌ی غم بایستی

زلفت سیمیست و مشک را کان گستنی
از بسکه بجستنی تو همه آن گشتی
ای آتش نا سرد بدی سوختیم
ای وای از آنروز که سوزان گشتی

ای شیر خدا امیر حیدر فتحی
وی قلعه گشای در خیر فتحی
درهای امید بر رحم بسته شده
ای صاحب ذوالفقار و قنیر فتحی

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

در کوی خودم مسکن و ماوا دادی
در بزم وصال خود مراد جادادی
القصه به صد کرشمه و ناز مردا
عاشق کردی و سر به صحرا دادی

اول همه جام آشنایی دادی
آخر بستم زهر جدایی دادی
جون کشته شدم بگفتی این کشتهی کیست
داد از تو که داد بی‌وقایی دادی

ای شاه ولایت دو عالم مددی
بر عجز و برسانی حالم مددی
ای شیر خدا زود به فریادم رس
حر حضرت تو بیش که نالم مددی

من کیستم از قید دو عالم فردی
عنقا منشی بلند همت مردی
دیوانه‌ی بیخودی بیابان گردی
لبریز محبتی سرا پا دردی

از جهره همه خانه منقش کردی
وز باده رخان ما چو آتش کردی
شادی و نشاط ما یکی شیش کردی
عیشت خوش باد عیش ما خوش کردی

عشقم دادی زاهل دردم کردی
از دانش و هوش و عقل فردم کردی
سجاده نشین با وقاری بودم
میخواره و رند و هرزه گردم کردی

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

با فاقه و فقر هم نشینم کردی
بی خوش و تیار و بی قرینم کردی
این مرتبه‌ی مقریان در تست
آیا به چه خدمت این چنینم کردی

ای دیده مرا عاشق یاری کردی
داعم زخم لاله عذری کردی
کاری کردی که هیچ نتوان گفتن
الله الله چه خوب کاری کردی

ای دل تا کی مصیبت افزا گردی
ای خون شده چند درد بیما گردی
انداختیم دریدر و کوی به کوی
رسوا کردی مرا، تو رسوا گردی

ای آنکه به گرد شمع دود آورده
یعنی که خط ارجه خوش نبود آورده
گر دود دل منست دیرت بگرفت
ور خط به خون ماست زود آورده

ای جرح بسی لیل و نهار آورده
گه فصل خزان و گه بهار آورده
مردان جهان را همه برده به زمین
نامردان را بروی کار آورده

ای کاش مرا به نفت آلایندی
آنثی بزندنی و نیخشاندی
در چشم عزیز من نمک سایندی
وز دوست جدا شدن نفرمایندی

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

ای خالق ذوالجلال هر جانوری
وی رهرو رهنمای هر بی خبری
بستم کمر امید بر درگه تو
بگشای دری که من ندارم هنری

دستی نه که از نحل تو چینم ثمیری
پایی نه که در کوی تو یابم گذری
چشمی نه که بر خویش بگریم قدری
رویی نه که بر خاک بمالم سحری

هنگام سبیده دم خروس سحری
دانی که جرا همی کند نوحه گری
بعنی که نمودند در آینه‌ی صحیح
کر عمر شبی گذشت و تو بی خبری

ای ذات تو در صفات اعیان ساری
او صاف تو در صفات اش اینواری
وصف تو جو ذات مطلقت اما نیست
در ضمن مظاهر از تقید عاری

عالی از نهایی ز عبرت عاری
نهری جاری به طورهای طاری
وندر همه طورهای نهر جاری
سریست حقیقت حقایق ساری

با رب با رب کریمی و غفاری
رحمان و رحیم و راحم و ستاری
خواهم که به رحمت خداوندی خویش
این بندۀ شرمنده فرو نگذاری

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

گیرم که هزار مصحف از برداری
با آن چه کنی که نفس کافر داری
سر را به زمین چه می نهی بهر نمار
آنرا به زمین بنه که بر سر داری

ای شمع نمونه‌ای زسوزم داری
خاموشی و مردن رموزم داری
داری خبر از سوز شب هجرانم
آیا چه خبر ز سوز روزم داری

جون گل بگلاب شسته رویی داری
جون مشک بمی حل شده موبی داری
جون عرصه گه قیامت از آنیه خلق
برآفت و محنت سر کوبی داری

ای دل بر دوست تحفه جز جان نبری
دردت چو دهنند نام درمان نبری
بی درد زد رد دوست بالان گشتنی
خاموش که عرض دردهندان نبری

پیوسته تو دل ریوده‌ای معذوری
غم هیچ نیازموده‌ای معذوری
من بی تو هزار شب به خون در خفتم
تو بی تو شبی نیوده‌ای معذوری

با شاه تویی آنکه خدا را شیری
خندق چه و مرحب کش و خیر گیری
میسند غلام عاجزت یا مولا
ایام کند ذلیل هر بی بیری

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

یا گردن روزگار را زنجیری
یا سرکشی زمانه را تدبیری
این راغوشان بسی پریدند بلند
سنگی چوبی گزی خدنگی تبری

از کبر مدار هیچ در دل هوسمی
کز کبر به جایی نرسیدست کسی
جون رلف بیان شکستگی عادت کن
تا صید کنی هزار دل در نفسی

ای در سر هر کس از خیالت هوسمی
بی یاد تو برنباید از من نفسی
مفروش مرا بهیچ و آزاد مکن
من خواجه یکی دارم و تو بندہ بسی

گر شهره شوی به شهر شر الناسی
ورخانه نشینی همگی وسوسی
به زان نبود که همچو خضر والیاس
کس نشناسد ترا تو کس نشناسی

تا نگذری از جمع به فردی نرسی
تا نگذری از خویش به مردی نرسی
تا در ره دوست بی سر و با نشوی
بی درد بمانی و به دردی نرسی

گه شانه کش طرهی لیلا باشی
گه در سر مجنون همه سودا باشی
گه آینه‌ی جمال یوسف گردی
گه آتش خرمن زلیخا باشی

دیوان رمایات ابو سید ابوالثیر

مزار دلی را که تو جانش باشی
معشوقه‌ی پیدا و نهانش باشی
زان می‌ترسم که از دل‌ازاری تو
دل خون شود و تو در میانش باشی

جان چیست غم و درد و بلا را هدفی
دل چیست درون سینه سوزی و تفی
القصه بی شکست ما بسته صفوی
مرگ از طرفی و زندگی از طرفی

بگشود نگار من نقاب از طرفی
برداشت سفیده دم حجاب از طرفی
گر نیست قیامت ز جه رو گشت بدید
ماه از طرفی و آفتاب از طرفی

ای آنکه به کنهٔ نرسد ادراکی
کونین به پیش کرمت خاشاکی
از روی کرم اکر بیخششی همه را
بختشیده شود پیش تو مشت خاکی

وصافی خود به رغم حاسد تا کی
ترویج چنین مناع کاسد تا کی
تو معده‌ومی خیال هستی از تو
فاسد باشد خیال فاسد تا کی

ای دل زشراب جهل مستی تا کی
وی نیست شونده لاف هستی تا کی
گر غرقه‌ی بحر غفلت و آز نهای
تردامنی و هواپرستی تا کی

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

ای از تو به باغ هر گلی را زنگی
هر مرغی را زشوق تو آهنگی
با کوه زاندوه تو رمزی گفتم
برخاست صدای ناله از هر سنگی

تا بتوانی بکش به جان بار دلی
می‌کوش که تا شوی ز دل بار دلی
آزار دلی مجو که ناگاه کنی
کار دو جهان در سر آزار دلی

از درد تو نیست چشم خالی ز نمی
هر جا که دلیست شد گرفتار غمی
بیماری تو باعث نابودن ماست
ای باعث عمر مامبادت المی

بی با و سران دشت خون آشامی
مردنند ز حسرت و غم ناکامی
محنت زدگان وادی شوق ترا
هجران کشد و اجل کشد بدنامی

دل داغ تو دارد ارنه بفروختمی
در دیده توبی و گربه می‌دوختمی
دل منزل نیست ورنه روزی صدبار
در پیش تو چون سیند می‌سوختمی

حفا که اگر چو مرغ بر داشتمی
روزی ز تو صد بار خبر داشتمی
این واقعه‌ام اگر نبودی در پیش
کی دیده ز دیدار تو برداشتمی

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

گر در یمنی چو با منی پیش منی
گر پیش منی چو بی منی در یمنی
من با تو چنانم ای نگار یمنی
خود در غلطم که من توانم با تو منی

دردی داریم و سینه‌ی بربانی
عشقی داریم و دیده‌ی گربانی
عشقی و چه عشق، عشق عالم سوزی
دردی و چه درد، درد بی‌درمانی

گر طاعت خود نقش کنم بر نانی
و آن نان بنهم پیش سگی بر خوانی
و آن سگ سالی گرسنه در زندانی
از ننگ بر آن نان ننهد دندانی

نژدیکان را بیش بود حیرانی
کایشان دانند سیاست سلطانی
ما را به سر چاه بردی دست زنی
لاحول کنی و دست بر دل رانی

نژدیکان را بیش بود حیرانی
کایشان دانند سیاست سلطانی
ما را چه که وصف دستگاه تو کنیم
ماییم قرین حیرت و نادانی

هستی که عیان نیست روان در شانی
در شان دگر جلوه کند هر آنی
این نکته بجوز کل یوم فی شان
گر باید از کلام حق برهانی

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

گر در طلب گوهر کانی کانی
ور زنده بیوی وصل جانی جانی
القصه حدیث مطلق از من بشنو
هر چیز که در جستن آنی آنی

ای آنکه دوای دردمدان دانی
راز دل زار مستمندان دانی
حال دل خوبیش را چه گویم با تو
ناگفته تو خود هزار چندان دانی

آنی تو که حال دل نالان دانی
احوال دل شکسته بالان دانی
گر خوانمت از سینه‌ی سوزان شنیو
ور دم نزتم زبان لالان دانی

گفتی که به وقت مجلس افروختنی
آیا که چه نکته‌است بردوختنی
ای بی خبر از سوخته و سوختنی
عشق، امدادی بود نه آموختنی

ما را به سر چاه بردی دست زنی
لاحول کنی و شست بر شست زنی
بر ما به ستم همیشه دستی داری
گویی عسسی و شامگه مست زنی

تا چند سخن تراشی و رنده زنی
تا کی به هدف تبر پراکنده زنی
گر یک ورق از علم خموشی خوانی
بسیار بدین گفت و شنوندۀ زنی

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

ای واحد بی مثال معبد غنی
وی رازف پادشاه و درویش و غنی
یا فرض من از خزانه غیب رسان
یا از کرم خودت مرا ساز غنی

خواهی چو خلیل کعبه بنیاد کنی
و آنرا به نماز و طاعت آباد کنی
روزی دو هزار بندۀ آزاد کنی
به زان نبود که خاطری شاد کنی

گر زانکه هزار کعبه آزاد کنی
به زان نبود که خاطری شاد کنی
گر بندۀ کبی ز لطف آزادی را
بهتر که هزار بندۀ آباد کنی

ای آنکه سپهر را بر از ابر کنی
ور لطف نظر به سوی هر گیر کنی
کردند تمام خانه‌های تو خراب
ای خانه خراب نا به کی صیر کنی

ای خوانده ترا خدا ولی ادر کنی
بر تو ز نبی نص جلی ادر کنی
دستم تهی و لطف تو بی پایانست
یا حضرت مرتضی علی ادر کنی

تا ترک علایق و عوابق نکنی
بک سجدۀ شایسته‌ی لائق نکنی
حفا که ز دام لات و عزی نرهی
تا ترک خود و جمله خلائق نکنی

دیوان رمایات ابو سید ابوالثیر

با رب در خلق تکه گاهم نکنی
محاج گدا و پادشاهم نکنی
موی سیهم سفید کردی به کرم
با موی سفید رو سیاهم نکنی

یاقوت ز دیده ریختم تا چه کنی
در پای غم تو بیختم تا چه کنی
از هر که به تو گریختم سود نکرد
از تو به تو در گریختم تا چه کنی

دنیای دنی بر هوس را چه کنی
الودهی هر ناکس و کس را چه کنی
آن یار طلب کن که ترا باشد و بس
معشوقهی صد هزار کس را چه کنی

از سادگی و سلیمانی و مسکینی
وز سرکشی و تکبر و خود بینی
بر آتش اگر نشانیم بنشینیم
بر دیده اگر نشایمت ننشینیم

باز آی که تا صدق نیازم بینی
بیداری شباهای درازم بینی
نی نی غلطمن که خود فراق تو بتا
کی زنده گذاردم که بازم بینی

ای دل اگر آن عارض دلجو بینی
ذرات جهان را همه نیکو بینی
در آینه کم نگر که خودبین نشونی
خود آینه شو تا همگی او بینی

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

میدان فراح و مرد میدانی نی
مردان جهان چنانکه میدانی نی
در ظاهرشان به اولیا می‌مانند
در باطنشان بُوی مسلمانی نی

اک در خم جوگان تو سرها شده گوی
بیرون نه ز فرمان تو دل بک سر موی
ظاهر که به دست ماست شستیم تمام
باطن که به دست تست آنرا تو بشوی

هان مردان هان و هان جوانمردان هوی
مردی کنی و نگاه داری سر کوی
گر تیر آید چنانکه بشکافد موی
زنهار زیار خود مگر دانی روی

در کوی تو میدهند جانی به جوی
جانی چه بود که کاروانی به جوی
از وصل تو یک جو بجهانی اردد
زین جنس که ماییم جهانی به جوی

تحقيق معانی ز عبارات مجوی
بی رفع قیود و اعتبارات مجوی
خواهی یابی ز علت جهل شفا
قانون نجات از اشارات مجوی

در ظلمت حیرت از گرفتار شوی
خواهی که ز خواب جهل بیدار شوی
در صدق طلب نجات، زیرا که به صدق
شاپسنه فیض نور انوار شوی

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

در مدرسه گرچه دانش اندوز شوی
وز گرمی بحث مجلس افروز شوی
در مکتب عشق با همه دانایی
سر گشته چو طفلان نوآموز شوی

از هستی خوبیش تا پشیمان نشوی
سر حلقه‌ی عارفان و مستان نشوی
تا در نظر خلق نگردی کافر
در مذهب عاشقان مسلمان نشوی

گر صید عدم شوی رخود رسته شوی
ور در صفت خوبیش روی بسته شوی
می‌دان که وجود تو حجاب ره نست
با خود منشین که هر زمان خسته شوی

دنبی راهی بهشت منزلگاهی
این هر دو به نزد اهل معنی کاهی
گر عاشق صادقی زهر دو بگذر
تا دوست ترا به خود نماید راهی

آمد بر من فاصل آن سرو سهی
آورد بهی تا نبود دست تهی
من هم رخ خود بدان بهی مالیدم
یعنی ز مرض نهاده ام رو به بهی

تا تو هوس خدای از سر ننهی
در هر دو جهان نیاشد روى بهی
ور زانکه به بندگی فرود آری سر
ز اندیشه‌ی این و آن بکلی برھی

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

پاکی و منزه‌ی و بی همتای
کس را نرسد ملک بدین زیبایی
حلقان همه خفته‌اند و درها بسته
با رب تو در لطف بما بگشایی

گفتم که کرایی تو بدین زیبایی
گفتا خود را که من خودم بکنایی
هم عشقم و هم عاشق و هم معشوقم
هم آینه جمال و هم بینایی

ای دلبر عیسی نفس ترسایی
خواهم که به بیش بنده بی ترس آیی
گه اشک زدیده ترم خشک کنی
گه بر لب خشک من لب ترسایی

بردارم دل گر از جهان فرمایی
فرمان برم ار سود و زیان فرمایی
بنشینم اگر بر سر آتش گویی
برخیزم اگر از سر جان فرمایی

آنجا که بیایی نه پدیدی گویی
آنجا که نبایی از زمین بر رویی
عاشق کنی و مراد عاشق جویی
اینت خوشی و طریقی و نیکویی

آینه صفت بدست او نیکویی
زن سوی نموده‌ای ولی زان سویی
او دیده ترا که عین هستی تو اوست
زانش تو ندیده‌ای که عکس اویی

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

ای آنکه بر آرنده حاجات تویی
هم کافی و کافی مهمات تویی
سر دل خویش را چه گویم با تو
جون عالم سر و الخفیات تویی

ای آنکه گشاینده هر بند تویی
بیرون ز عبارت چه و چند تویی
این دولت من بس که منم بندی تو
این عزت من بس که خداوند تویی

سبحان الله بهر غمی بار تویی
سبحان الله گشایش کار تویی
سبحان الله به امر تو کن فیکون
سبحان الله غفور و غفار تویی

الله تویی وز دلم آگاه تویی
درمانده منم دلیل هر راه تویی
گر مورجه‌ای دم زند اندر نک چاه
آگه ز دم مورجه در چاه تویی

ای آنکه به ملک خویش پاینده تویی
وز دامن شب صبح نماینده تویی
کار من بیچاره قوی بسته شده
بگشای خدایا که گشاینده تویی

از زهد اگر مدد دهی ایمان را
مرتضی کنی به ترک دینی جان را
ترک دینا نه زهد دینا زیراک
نزدیک خرد زهد نخواند آن را

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

آن عشق که هست چه لاینک ما
حاشا که شود به عقل ما مدرک ما
خوش آنکه ز نور او دمد صبح یقین
ما را برهاند ز ظلام شک ما

در رفع حجب کوش نه در جمع کتب
کز جمع کتب نمی‌شود رفع حجب
در طی کتب بود کجا نشهی حب
طی کن همه را بگو الی الله انت

شیرین دهنی که از لیش جان میریخت
کفرش ز سر زلف پریشان میریخت
گر شیخ به کفر رلف او ره می‌برد
حاک ره او بر سر ایمان میریخت

گر طالب راه حق شوی ره پیداست
او راست بود با تو، تو گر باشی راست
وانگه که به اخلاص و درون صافی
او را باشی بدان که او نیز تراست

من بندی عاصیم رضای تو کجاست
تاریک دلم نور و صفائی تو کجاست
ما را تو بپشت اگر به طاعت بخشی
این بیع بود لطف و عطای تو کجاست

دوخ شری ز آتش سینه‌ی ماست
جنت اتری زین دل گنجینه‌ی ماست
فارغ ز بھشت و دوزخ ای دل خوش باش
با درد و غم مش که بار درینه‌ی ماست

دیوان ریاضیات ابو سید ابوالثیر

سوفسطایی که از خرد بی خبرست
کوید عالم خیالی اندر گذرست
أَرِي عالم همه خیالیست ولی
پیوسته حقیقتی درو جلوه گرست

کردیم هر آن حیله که عقل آن دانست
تا بو که توان راه به جانان دانست
ره می تبریم وهم طمع می تبریم
نتوان دانست بو که نتوان دانست

آنرا که حلال زادگی عادت و خوست
عیب همه مردمان به چشممش نیکوست
معیوب همه عیب کسان می نگرد
از کوزه همان برون تراود که دروست

عالمن به خروش لا الہ الا هوست
عاقل بگمان که دشمنست این با دوست
دریا به وجود خوبیش موجی دارد
خس پندارد که این کشاکش با اوست

در درد شکنی نیست که درمانی هست
با عشق یقینست که جانانی هست
احوال جهان چو دم به دم میگردد
شک نیست درین حال که گردانی هست

گر دروشنی مکن تصرف در هیچ
نه شادی کن بجهج و نه غم خور هیچ
خرسند بدان باش که در ملک خدای
در دنی و آخرت نباشی بر هیچ

دیوان ریاضیات ابوسعید ابوالخیر

بی شک الفست احد، ازو جوی مدد
وز شخص احد به ظاهر آمد احمد
در ارض محمد شد و محمود آمد
اذ قال الله: قل هو الله احد

جانا من و تو نمهنه ببرگاریم
سر گر چه دو کرده ایم یک تن داریم
بر نقطه روانیم کنون جون برگار
در آخر کار سر بهم باز آریم

در درویشی هیچ کم و بیش مدان
یک موی تو در تصرف خوبیش مدان
و آنرا که بود روی به دنیا و به دین
در دوزخ یا بهشت درویش مدان

از هر چه نه از بهر تو کردم توبه
ور بی تو غمی خوردم از آن عمر توبه
و آن نیز که بعد ازین برای تو کنم
گر بهتر از آن توان از آن هم توبه